

STANDARD

EKONOMİK VE TEKNİK DERGİ

YIL : 8

SAYI : 88

NİSAN 1969

İÇİNDEKİLER

Sayfa

İçte ve dışta yaratılan olumlu ortam	3
TSE'den haberler	5-15
Duvarlar için fabrika ve harman tuğlaları standardları	16-17
Soğuk haddelenmiş alüminyum ve alüminyum alaşımlarından yapılmış levha, şerit ve oluklu saçlar standarı	18-19
Standard dünyasından haberler	20-23
Gülyağı fabrikasyonu ve standarizasyonu hakkında ön bilgiler	25
Summary Of Contents	29-32

BU SAYIMIZ

Mayıs ayı içinde TSE Genel Kurulu toplanacaktır. Dergimizin bu sayısında Genel Kurul ile haberleri sunuyoruz. Haberlerin yanında, Faruk A. Sünter'in başyazısı, bu vesile ile içte ve dışta yaratılan olumlu ortama ayrılmıştır. Sünter'e göre, «Mayıs ayında toplanacak TSE Genel Kurulu, işte bu genç kuruluşun olgun gi- dişine hakettiği hızı verecek yönleri kara- ra bağlayacaktır»

TSE Teknik Kurulu ay içinde 4 toplantısı yapmış ve 31 standard kabul etmiştir. Buna göre, yıl içinde 113 standard kabul edilmiş olmaktadır. Geçen yıl 105 standard kabul edildiğine göre bu yıl 8 stan- dard fazlalık vardır.

Ay içinde önemli standard çalışmaları yapılmıştır. Rafine ve doğal bitkisel yağların standarı, gülyağı standarı bu arada anılabilir. Uluslararası kuru incir ve Antepfıstığı standardları konusunda İran ile ortak çalışmalar da yapılmış ve olumlu sonuçlara varılmıştır.

Uluslararası çalışmalarla ilgili özel haberlerimiz de iç sayfalarımızda sunulmuştur.

STANDARD

NECATİBEY CADDESİ
ANKARA

30 Nisan 1969 tarihinde basılmıştır.

***En yaygın
ve bilgili
servis
teşkilâtına
sahip
tek marka:***

Müracaatınıza anında cevap verebilecek, bugün olduğu gibi yarın da dimdik karşınızda durabilecek bir firma ve kurulu bir teşkilâti varsa buz dolabınız ilk aldığınız günü gibi uzun seneler size hizmet edebilecek demektir.

İste böyle bir servis teşkilatına sahip tek firma Türkiyede Arçeliktir. Arçelik alan... Arçelik Ailesine dahil olur, en ufak bir tereddüt ve isteği Arçelik Servisi tarafından derhal memnuniyetle karşılanır.

Mamulu sadece satana kadar değil... sattıktan sonra da müşterinin her an hizmetinde olmak ARÇELİK'in değişmez prensibidir.

İÇTE VE DİŞTA YARATILAN OLUMLU ORTAM

Faruk A. SÜNTER

Türk Standardları Enstitüsü, Türkiye Odalar Birliği bünyesindeki ilk kuruluşun onbeşinci yılını tamamlamakta, 132 sayılı kanunla kazandığı bugünkü statüsü ile onuncu yaşına girmektedir.

Mayıs ayında toplanacak TSE Genel Kurulu, işte bu genç kuruluşun olgun gelişilne hakettiği yeni hızı verecek yönleri karara bağlayacaktır.

Gerçekten, TSE, bu kısa süre içinde, dünyadaki kardeş kuruluşlar arasında seçkin bir yer alacak ölçüde örgütlenmiş; kabul ederek memleket hizmetine sunduğu «Türk Standardı» sayısını yedi yüz elliin üstüne vardırmış; lâboratuvarlarını - tam olmasa bile - işletmeye açarak yaptığı donatımlarla 325'den fazla standardın denemelerini yapabilecek bir niteliğe ulaştırmış; milletlerarası standardlaştırma örgütlerine katkısını arttırmış; ISO'nun 1970 yılına kadar Başkanlığı deruhe etmek ve ikinci defa olarak da Konsey üyeliğine seçilmek şereflerini kazanmıştır.

Binaları, lâboratuvarları, içte ve dışta kazandığı itibarla TSE, kısa zamanda memleketimizin sayılı ekonomik örgütleri arasında yer almıştır.

Devlet planlamasının tümünde ve yıllık programlarında TSE'ye verilen hizmetlerin çokluğu ve önemi artık herkesçe yakından bilinmektedir. (1)

Başa Millî Savunma olmak üzere resmî sektör ve bu arada İzmir Belediyesinin, satınalmalarında «Türk Standardları» na uygunluğu aramaları, TSE'ye karşı beslenen güveni göstermekle birlikte, piyasanın meşru rekabet yoluyla ilerlemesini de mümkün kılmaktadır.

TSE markasını kullanmak isteyen sanayicilerimizin sayısında artma vardır. Dürüst çalışma ve iyi kaliteli mal yapma isteğinde olan bu firmaları saygıyla selâmlamak ve endüstrimizin yarınına, bu yoldan da güvenle bakmak gereklidir.

İşte bu ve buna benzer belirtiler, TSE'nin temeline gittikçe daha kuvvetle oturduğunu göstermektedir.

Geçenlerde bir yazımızda da söz konusu ettiğimiz gibi, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) nin üç yılda bir yapılan Kongresi, 1970 yılının Eylül ayında Ankara'da toplanacaktır. (2)

Bu toplantıların Ankara'da yapılmasına karar verilmesi bir rastlantı değildir. ISO ailesinin 15 yıllık bu genç üyesine bu şeref ve imkânın verilmesi, yukarıdanberi ortaya koymuş olumlu çalışmaların, memleketimizde tertiplenmiş milletlerarası toplantılarında ortaya konulan faydalı katkıların, bu kısa sürede 56 üye memleketin itimadını kazanarak iki defa TSE'nin Konsey üyeliğine seçilmiş olmasının ve nihayet ISO Başkanlığı 1968 - 1970 devresinde bir Türkün deruhe etmesinin ve bîlhassa Türkiyemizin, dış politikasında saygı ve sevgi yaratan tutumunun bir sonucudur.

TSE'nin Sekizinci Genel Kurulu içte ve dışta yaratılan bu olumlu ortamda daha hızlı ilerlemenin yönlerini çizmek için toplantıyor.

(1) Bak. Standard 84, sayfa 13.

(2) Standard 84, sayfa 3.

TSE
 SURTEL
 TSE
 SURTEL
 TSE

TSE garantisı altında
 imâl edilen Yüksek kaliteli

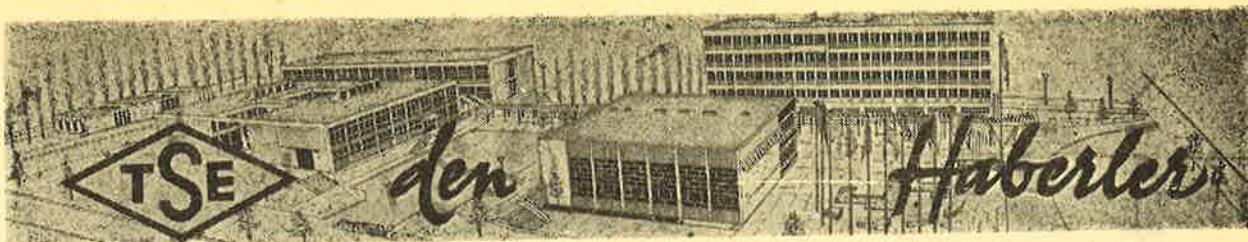
SURTEL enerji kabloları

Türk standartları enstitüsünün kalite belgesini taşımaktadır.
 o/o 100 Türk sermayesi ile kurulmuş SURTEL fabrikasının
KABLOLARINI GÜVENLE KULLANABİLİRSİNİZ.

SURTEL fabrikası, mamullerine karşı gösterilen büyük ilgiden
 kıvanç duyar ve teşekkür eder.

SURTEL KABLO SANAYİİ Koll. Şti.
 Muhtar Yalın ve ortakları
 Bankalar, Okçu Musa Cad. No. 80
 Karaköy - İstanbul
 MERKEZ Tel : 44 65 83 - 49 97 90
 FABRIKA Tel : 47 15 43
 TELGRAF : Surkablo İstanbul

SURTEL
 KABLOLARI

TSE'nin geçen yıl yapılan VIII. Genel Kurulundan bir görünüş

TSE Genel Kurulu 23 Mayıs'ta Toplanıyor

TSE'NİN YENİ GENEL KURUL ÜYELERİ

Memnunlukla haber aldığımıza göre, Isparta Ticaret ve Sanayi Odası, Sivas Ticaret ve Sanayi Odası, Rize Ticaret ve Sanayi Odası, ile Ordu Ticaret Borsası, gelir seviyeleri itibarıyle gösterdikleri gelişme sonucu, 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanunu gereğince TSE'nin Genel Kurulu'na üye olma ve temsilci gönderme hakkını elde etmişlerdir.

Diğer taraftan, geçen yıl Ticaret Odası'ndan ayrı bir kuruluş halinde faaliyete geçen, Ticari Sanayi Odası ile Eskişehir Ticaret Odası da bu yıl TSE Genel Kurulu'na birer temsilci göndermektedir.

Bilindiği gibi TSE Genel Kurulu'nun Temsilci Üyeleri A Grubu'nu, Üniversiteler ve bilim kuruluşlarının; B Grubu'nu, Bakanlıklar ve resmi teşekkürllerin; C Grubu'nu da T. Odalar Birliği ile Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Borsaları, Bankalar, İhracatçı Birlikleri ve Özel Kuruluşlar meydana getirmektedirler.

Yeni katılan üyelerle TSE Genel Kurulu'nda 7 Ticaret Odası, 5 Sanayi Odası, 17 Ticaret ve Sanayi Odası ile 18 Ticaret Borsası temsil edilmektedirler.

STANDARD, yeni üyelere hoş geldiniz der, yeni görevlerinde de başarılar diler.

Türk Standardları Enstitüsü'nün IX. Genel Kurulu, 23 Mayıs 1969 günü saat 10.00 da, Enstitü'nün Ankara Necati Bey caddesindeki Merkezinde toplanacaktır.

Bilindiği gibi TSE'nin Genel Kurulu, Üniversite ve bilişim kuruluşlarının özel ve resmi sektör kuruluşlarının gönderdikleri temsilci üyelerden meydana gelmekte, bu temsilcilikler her üç yılda bir yenilenmektedir. Mayıs'ta toplanacak olan Genel Kurul, bu dönemin ikinci yılını idrak etmektedir. Genel Kurulda ayrıca, standardizasyonla ilgili Bakanlıklar ve Genel Müdürlükler de temsil edilmektedirler.

Diğer taraftan, IX. Genel Kurula sunulacak olan Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu, Mali Rapor, gelecek dönem İş Programı ve TSE Mevzuatındaki değişiklik tasarıları hazırlanarak basıya verilmiş bulunmaktadır. 132 sayılı Türk Standardları Enstitüsü Kuruluş Kanununa göre, bu raporların Genel Kurul toplantı tarihinden en az 10 gün önce üyelerin adreslerine postalanması gerekmektedir.

IX. Genel Kurulun, hazırlanmış bulunan gündemini komşu sütündə okurlarımızın bilgilere sunulmuştur.

STANDARD, TSE'nin IX. Genel Kurul çalışmalarının Enstitü ve memleketimiz için hayırlı olmasını dilerken, Genel Kurula yeni katılan üye kuruluşlara da tebriklerini sunar.

TSE IX. GENEL KURULU GÜNDEMİ

- 1) TSE Yönetim Kurulu Başkanı tarafından toplantının açılması.
- 2) Genel Kurula bir Başkan ve iki Başkan vekili seçilmesi.
- 3) Gündemin 9. maddesini incelemek üzere bir komisyon yapılması.
- 4) Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu, Mali Rapor ve Denetleme Kurulu Raporunun müzakeresi ve karara bağlanması, Yönetim Kurulu ve Denetleme Kurulunun ibraları.
- 5) Açık bulunan Laboratuvar Hazırlık Grubu Başkanlığına eski Başkanın süresini tamamlamak üzere, yeni bir Başkan seçilmesi,
- 6) TSE Mevzuat Tekliflerinin karara bağlanması,
- 7) Teknik Kurul'a, Genel Kurul Temsilcilerinin seçilmesi.
- 8) Yönetim Kuruluna iki asıl ve iki yedek üye seçilmesi,
- 9) Bütçe ve Personel kadrosu ile bunun için genel kurulca görevlendirilen komisyona ait raporun müzakeresi ve karara bağlanması,
- 10) Dilek ve temenniler.

TÜRK PIRELLI

Standard — 56

TSE'NİN 1969-70 İŞ PROGRAMI KESİN ŞEKLİNİ ALDI

Standardlaşdırılacak konuların, memleket gerçekleri ve millî ihtiyaçlarımız yönünden tâyin edilecek bir priyorite sırasına göre segilmesini ve ele alınmasını bir prensip haline getirmiş bulunan TSE, aynı geleneğe uyarak 7 Nisan 1969 tarihinde Enstitü Merkezinde bir toplantı düzenlemiştir ve buna bütün ilgilileri davet etmiştir.

Milli Savunma Bakanlığı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları ile Birliği, Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği temsilcileri ve standard tasarılarını düzenleyecek Hazırlık Grupları Başkanlarının katıldıkları toplantıda TSE'nin 1969-1970 dönemi iş programına koymak istediği konular birer birey okunarak gözden geçirilmiş ve bunlar içinde herhangi bir nedenle ertelemekleri veya bunlar dışında bırakıldıkları halde öne alınmaları gereken konular bulunup bulunmadığı araştırılmış, program üzerinde mutabakata varılmıştır.

Böylelikle TSE'nin önumüzdeki standartizasyon faaliyetleri, genel yararlarımıza ve millî ekonomi politikamızın uygun bir yönde sürdürülmiş, hedefini bulmuş olacaktır.

1969 - 70 TSE iş programı toplantısında hazır bulunanlar

İran Standardları Enstitüsü Genel Müdürü TSE'yi Ziyaret Etti

RIZA SAYEGAN İLE TSE YETKİLİLERİ ARASINDA TÜRKİYE İLE İRAN'IN ULUSLARARASI STANDARDİZASYON ALANINDAKİ ORTAK ÇALIŞMALARI KONUSUNDAYÖRÜŞMELER YAPILDI

Iran Standardları Enstitüsü'nün Genel Müdürü Riza Sayegân, Cenevre'de bu ay içinde yapılan STACO/Program Alt Komitesi toplantısından memleketine döndükten, Ankara'ya da uğramış, TSE ve ISO Başkanı Faruk A. Sünter ile diğer TSE yetkilileri nezdinde iki gün süren temaslarda bulunmuştur.

R. Sayegân Başkan Sünter tarafından karşılanırken

Bilindiği gibi, Türkiye, İran ve Pakistan, Uluslararası standartizasyon alanında, RCD'nin üyeleri olarak ortak politika gütmekte ve her üç ülkeyi de ilgilendiren İhraç ürünlerinin uluslararası standartlarının hazırlanması söz konusu olduğunda, işbirliği halinde çalışmaktadır. Nitelik, Dergimizin geçen sayısında ve bu sayımızda da belirttiğimiz gibi, kuru kayısı, kuru incir ve Antep fistığı konularında Türkiye ve İran'ın uluslararası kuruluşlar için hazırlamakta oldukları standart tasarılarını da bu işbirliği verimli bir şekilde başlamış bulunmaktadır.

Diger taraftan İran Standardları Enstitüsü, Pakistan Standardları Enstitüsü ve TSE, bu dönemde güzel bir tesadüf eseri, ISO Konseyine üye bulunanları dolayısıyla, bu uluslararası standartizasyon kuruluşunun yönetiminde de söz sahibidirler.

R. Sayegân'ın 28 Nisan günü Ankara'ya gelerek, kaldığı iki günlük süre içinde TSE'de yaptığı temaslar, yukarıdaki açıklamalarımızın işliğinde çok faydalı olmuş, dost ve komşu iki ülkenin standartizasyon alanındaki işbirliğinde önemli bir adım daha atılmıştır. ISO ve TSE başkanı Faruk A. Sünter ile

birlikte TSE tesis ve laboratuvarlarını da gezerek çalışmaları yakından izleyen R. Sayegân, 30 Nisan günü Ankara'dan, görüşmelerinin sonuçları hakkında diğer RCD üyesi Pakistan Standardları Enstitüsü'ne de bilgi vermek üzere Pakistan'a müteveccihen ayrılmıştır.

R. Sayegân, Enstitü'nün Şeref Holünde Başkan Sünter ve Genel Sekreter V. Isfendiyar ile birlikte

TSE TEKNİK KURULU, 1968-69 ÇALIŞMA YILI İÇİNDE 113 TÜRK STANDARDINI KABUL ETTİ

TSE Teknik Kurulu ay içinde (4) toplantı yapmış ve Standard tasarılarından (31) tanesini Türk Standardı olarak kabul etmiştir.

A — Teknik Kurulun ilk toplantısı 9.4.1969 tarihinde yapılmıştır. Hükümetten gelen bir öneri üzerine TS 406 «Duvarlar için Beton Birikeler» standardının mecburi kılınması uygun bulunduktan sonra aşağıda gösterilen standardlar kabul edilmiştir.

1 — Gerilim Transformatörleri :

Elektrik Hazırlık Grubunca hazırlanan «Gerilim Transformatörleri» normal kullanma şartlarında, pratik ba-

kından, sekonder gerilimi primer gerilimle orantılı olan uygun şekilde bağlanması halinde primer gerilimle sekonder gerilimi arasındaki faz farkı 0° civarında bulunan transformatörlerdir. Standard, 15-20 Hz. arasında bulunan frekanslarda, elektrik ölçü aletleri ile koruma cihazlarını besleyen yeni ve normal gerilim transformatörlerini kapsamaktadır.

2 — Sulfürlik Asit Muayene Metodları :

TS 692 Teknik Sulfürlik Asit, TSE 693 Yüksek Saflıkta Sulfürlik Asit, TS 694 Aktümlüfötör Asidi ve TS 695 Oleum (Dumanlı Sulfürlik Asit) ile ilgili fiziksel ve kimyasal muayene metodlarını kapsayan standard, anılan standardla birlikte tam bir takım teşkil etmektedir.

3 — Camların Kaynar Alkali Karışımlı Çözeltisine Karşı Dayanumluğunu Tayini :

ISO/R - 695 den aynen alınan standard, «Camların, eşit hacimde karıştırılmış N sodyum hidroksit ve N sodyum karbonatın kaynar sulu çözeltilerine karşı gösterdikleri dayanımının testine yarayan bir metoda dairdir.»

4 — Plastikler - Deney ve Kondisyonlama İçin Standard Atmosferler :

Plastiklerin normal kondisyonlama ve deneyleri ile yaklaşık olarak aynı ortam şartlarındaki bütün deney nümunelerine uygulanan standard atmosferler hakkındaki bu standard da ISO/R - 291 den aynen alınmıştır.

5 — Plastikler - Küçük, Kapaklı Sistemlerde Sulu Çözeltiler Yardımı ile Değişmeznisbi Rutubet Elde Etme Metodları :

Küçük kapaklı sistemlerde tuz çözeltileri veya giserin - su karışımı kullanılarak değişmeznisbi rutubetli atmosferler elde etme metodlarına dair bu standard da ISO/R - 483 den çevrilmiştir.

6 — Alüminyum ve Alüminyum Alaşumlarının Kimyasal Analiz Metodları Bakırın Fofometrik Metodu Tayini :

İçerisinde % 0,002 - 0,8 arasında bakır bulunan alüminyum ve alüminyum alaşumlarına uygulanabilecek oksaliddehidratiz metodunu veren bu standard ISO/R - 795 sayılı belgenin çevirisidir.

7 — Alüminyum ve Alüminyum Alaşumlarının Kimyasal Analiz Metodları - Alüminyum Alaşumlarında Bulunan Bakırın Elektroliz Metodu ile Tayini :

ISO/R - 796 dan alınan bu standard, bakır miktarının % 0,50 ve daha çok olduğu hallerde uygulanmaktadır.

B — Teknik Kurul'un ikinci toplantısı 16.4.1969 tarihinde yapılmış ve gündemdeki tasarırlardan aşağıda gösterilenler Türk Standardı olarak kabul edilmiştir.

TEKNİK KURUL'UN BİR YILLIK ÇALIŞMALARI

Bilindiği gibi, Teknik Kurul, Standardlar konusunda en yüksek organdır. Bu Kurul, Yönetim Kurulu Üyeleri ile Hazırlık Grubu Başkanlarından ve Genel Kurulda A ve C Grubu üyeleri arasından Genel Kurul'a seçilen ikişer tiyeden teşekkül etmektedir. Hazırlanan Standard tasarırları, bu Kurul'a sunulur; bu Kurul da bunları kabul veya red eder.

Teknik Kurul 1967/1968 çalışma yılında 105 Türk Standardı kabul etmiştir. 1968/1969 çalışma yılında ise kabul edilen standardların toplamı 113 dir. Buna göre, son çalışma yılında kabul edilen standard sayısında 8 tane artış vardır.

TSE Teknik Kurulunun son çalışma yıldındaki çalışmaları son mucu söylece özetelebilir.

Aylar	Toplantı	Kabul edilen TS
Mayıs	—	—
Haziran	—	—
Temmuz	3	26
Ağustos	—	—
Eylül	—	—
Ekim	1	4
Kasım	4	11
Aralık	1	1
Ocak	2	18
Şubat	4	14
Mart	1	8
Nisan	4	31
Toplam	20	113

Yıl içinde 20 toplantı yapıldığına göre, her oturumda 5,6 Standard kabul edilmiştir.

Henüz hazırlanmakta olan tasarırlar gelecek çalışma yılında standart hale getirilecektir.

Gördürüyor ki, TSE, her yıl artan bir çalışma tempusu içinde bulunmaktadır.

8 — Alüminyum ve Alüminyum Alaşumlarının Kimyasal Analiz Metodları - Fotometrik Metodla Demir Tayini :

Alüminyum ve alüminyum alaşumlarında demir fotometrik olarak tayine dair olan bu standard ISO/R - 793 işaretli belgenin çevirisidir.

9 — Alüminyum ve Alüminyum Alaşumlarının Kimyasal Analiz Metodları - Alüminyum Alaşumlarında Gravimetrik Metodla Çinko Tayini:

Çinko miktarı % 0,50 - 6,5 arasında olan alaşumlar için kullanılacak metodu belirleyen bu standard da ISO/R - 798 işaretli belgenin çevirisidir.

10 — Magnezyum Alaşumlarının Kimyasal Analiz Metodları - Magnezyum Alaşumlarında Gravimetrik Metodla Alüminyum Tayini :

ISO/R - 791 işaretli belgenin çevirisi olan bu standard, % 1,5 - 12,0 arasında alüminyum ihtiyacı eden alaşumlar için kullanılan metoda ilgilidir.

11 — Magnezyum ve Magnezyum Alaşumlarının Kimyasal Analiz Metodları - Fotometrik Metodla Bakır Tayini :

İçinde % 0,002 - 0,4 arasında bakır bulunan hallerde kullanılacak metoda ilişkin bu standard ISO/R - 794 işaretli belgeden aynen alınmıştır.

12 — Küspelerde Kalsiyum Miktarı Tayini :

ISO/R - 777 işaretli belgeden alınan bu standard, bütün küspelerde uygulanan bir metod olup kalsiyum tayini ile ilgilidir.

13 — Linyit ve Turb Kömürlerinin Düşük Sıcaklıkta Yapılan Damıtma İşlemi meydana gelen Katran, Su, Gaz ve Kok Verimlerinin Tayini:

Linyit ve turb kömürlerinin en çok 520°C damıtma sıcaklığında damıtımaları sonucu meydana gelen katran, su, gaz ve kok verimlerinin tayini ile ilişili olup ISO/R - 647 işaretli belgeden aynen alınmıştır.

14 — Çelik Özli Alüminyum İletkenlerde Kullanılan Çinko Kaplanmış Çelik Teller :

Elektrik hava hatlarında kullanılan alüminyum iletkenlerin mekanik dayanımı artırmak amacıyla, özlüntü teşkil eden ve üzeri çinko ile kaplanmış çelik teller standarda konu olarak alınmıştır. Standard, çinko-kaplı, daire kesitli, som çelik telleri kapsamaktadır.

15 — Ayaklı Endüksiyon Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri :

Standard, 50-60 Hz. frekanslı ve 600 V' u geçmeyen gerilim ile çalışan ayaklı endüksiyon motorlarından, mil yüksekliği 56-315 milimetre arasında bulunanların tesbit boyutları ve anma güçleri gerilimi serilerini kapsamaktadır.

TEKEL

**ŞARAP
SANAYİİNDE**

5
ŞÖHRET

buzbağ
trakya
ürgüp
barbaros
narbağ

Yeni Açılan Yapı Malzemeleri Sergisine TSE de Katıldı

Or-An Yapı Endüstrisi A. Ş. tarafından düzenlenen yapı malzemeleri daimi sergisine yapı malzemeleri ile ilgili Mühendis ve Mimar Odaları ve 50 ye yakın tanınmış firma ile birlikte Türk Standardları Enstitüsü de katılmıştır.

Ankara'da, Bakanlıklar semtinde ve Atatürk Bulvarının en işlek bir yerinde açılan bu daimi sergiye TSE, standarizasyonun bütün konularda olduğu gibi yapı malzemelerinde de ana unsur olduğunu belirten ve TSE laboratuvarlarını, yayınlarını, TSE markası uygulamala-

rını tanıtan 4 büyük pano ile temsil edilmektedir.

14 Nisan 1969 akşamı, özel ve resmi sektör kurulları ile çeşitli iş çevrelerine mensup seçkin bir davetli topluluğunun huzuru ile açılan sergi, aynı zamanda memleketimizi yakından ilgilendiren teknik ve ekonomik sorunlar üzerinde tartışmalı konferanslar ve açık oturumlar da düzenlemekte, bu suretle geniş bir ilgi toplamaktadır.

Standard, bu hayırlı teşebbüsü kutlar, yöneticilerine başarılar diler.

**TÜRK STANDARDLARI
ENSTITÜSÜ ADINA
SAHİBE VE BAŞYAZARI : FARUK A. SÜNTER
MÜŞKESSE MÜDÜRÜ : VELİD İSFENDİYAR
GENEL YAYIN MÜDÜRÜ : M. UYGUNER
MALİ VE İDARİ
İŞLER MÜDÜRÜ : METİN KAYAALP
BU SAYININ SORUMLU
YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ : İ. TANER BERKÜN**

BASILDIĞI YER : Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birimi Mahmut - Ankara

**TELGRAF ADRESİ : STANDARD — ANKARA
TELEFON : 17 19 31 - 17 91 24/24
POSTA KUTUSU : 73, Bakanlıklar — ANKARA**

İLAN TARİFESİ

Tam sahife 300 TL.	1/2 sahife 450 TL.	1/4 sahife 250 TL.
-----------------------	-----------------------	-----------------------

Kapak içeri ve arka kapak 1000 lira.
İläve renk başına 250 lira fark alınır.

ABONE SARTLARI

ADİ POSTA	UCAK POSTASI
Yılık 12 Lira	Abone bedeline uçak postan füreti ilma edilir.
5 aylık 6 Lira	
Seyahat 1 Lira	

Vazolar, Derginin ve yayaların adı anıarak iletibas olunabilir.

Rafine ve Naturel Bitkisel Yağların Standardları Tamamlanıyor

Daha önce Türk Standardları Enstitüsü tarafından kabul edilerek TS 341 ve 342 numaralar altında yayınlanmış bulunan «Yemeklik Zeytinyağı» ve «Yemeklik Zeytinyağı Muayene Metodları» standardlarının halen uygulanmaktadır.

Piyasada standardların tam faydalı olabilmesi için rekabet halinde olan benzerlerinin de aynı ölçüde ele alınması gereğini takdir eden Ticaret Bakanı Sayın Ahmet Türkeli, durumu TSE Başkanına duymuş ve kendilerine Enstitü'nün bu konuda yapmakta olduğu çalışmalar hakkında bilgi vermiştir. Öğrendiğimizde göre naturel halde veya rafine edilmiş pamuk, ayçiçeği, soya, susam, mısırözü, yerfıstığı ve kolza yağılarına ait standard tasarıları hazırlanmış bulunmaktadır.

Ancak bu yağların muayene metodları da aynı derecede önem taşılarından ve muayenelerin Milletlerarası Zeytinyağı Konseyi ve FAO/Codex Alimentarius Komisyonu'nun kabul ettiği esaslara göre yapılması zorunlu bulunduğuundan, muayene ve analiz metodları ile ilgili esasların FAO'dan getirilmesi için teşebbüse gecilmiştir.

Beklenen dökümanlar gelir gelmez, tasarırlara eklenecek ve böylelikle standardlar en kısa zamanda kabul edilerek yayınlanacaktır.

TÜRK GÜLYAĞI STANDARDI ÇALIŞMALARI SON SAFHADA

GÜLYAĞI ÜRETİM BÖLGELERİNDEN BU YILIN SONUÇLARI DA ALINDIKTAN SONRA GÜLYAĞI STANDARDI TASARISI SON ŞEKLİNİ ALACAK

Gülyağımızın dış piyasalardaki değerini artırmak amacıyla, Türk Standardları Enstitüsü ve Isparta Bölgesi Gülyağı üreticilerinin 2 yıldan beri ortaklaşa yürütüttükleri standardizasyon çalışmaları hakkında okuyucularımıza zaman zaman bilgi vermişik.

Bilindiği gibi, Türk Standardları Enstitüsü, çalışmalarına başlarken, gülyağının memleketimiz ticaretindeki tarihi değerini ve uzunca bir süreden beri kaybolan şöhretini gözöntüne alarak standardını yapmak istemiş; bu hıistica Fransa gibi koku sanayinde çok ileri giden memleketlerin, kardeş enstitülerine başvurarak, oraldan döküman ve metod yardımı isteği içinde bulunmuştu. Yapılan temaslarda gülyağı için battı memleketlerinde bir standard bulunduğu ve Türkiye'nin, böyle bir standard yapmak isterse, kendisinin orijinal çalışmalar yaparak bu amaca erişmesi gerekeceği bildirilmiş ve böyle bir çalışma yapıldığı takdirde, uluslararası standartizasyona TSE'nin değerli bir katkıda bulunacağı ifade olunmuştur.

Bunun üzerine, TSE Laboratuvarlarının donatımında bu konuya önemli bir yer verilmiş ve Isparta Ticaret ve

Sanayi Odası ile yakın bir işbirliği kurulmuştur.

Bu arada, hazırlık çalışmaları sırasında TSE tarafından, gülyağı literatürü üzerinde de araştırmala girişilmiş ve varılan sonuçlar «Gülyağı» adı altında yayınlanmıştır.

TSE Kimya Laboratuvarı yetkilileri geçen iki yılda olduğu gibi bu yıl da kampanya içinde Gülyağı üretim bölgemize giderek, yerinde incelemelerde bulunacaklar ve bu yılın sonuçları da alındıktan sonra TSE'de yapılacak çalışmaları Türk Gülyağı Standardına esas teşkil edecek tasarıya son şekli verecektir.

TSE, Isparta Ticaret ve Sanayi Odası'na müvraatla, üreticilerimizin bu yılın öncesinden 30'ar gramlık numune ler hazırlamalarını istemiş; diğer tarafından Gülyağının fabrikasyonu ve standartizasyonu hakkında ön bilgileri ihtiyaç eden bir açıklama, üreticilere şimdiden dağıtılmak üzere Isparta'ya gönderilmiştir.

Üreticilere bu kampanya süresinde ışık tutacak olan yazıyı biz de 25inci sayfamızda aynen sunuyoruz.

YTONG'un EN ÖNEMLİ İKİ ÖZELLİĞİ

* YÜKSEK ISI TECRİT KABİLİYETİ

- 105° de kuru malzeme de
- Harçlı örgü duvarlarda
- Tutkallı örgü duvarlarda
- Duvar elemanlarında
- Çatı ve döşeme plâklärında
- Asmolen bloklarda
- İzolasyon plâklärında

* HAFİFLİK

- 105° de kuru malzeme de
- Hesap Ağırlıkları :
- Blok duvarlarda
- Tehizatlı elemanlarda
- Asmolen bloklarda
- İzolasyon plâklärında

G15 G25 G50

Isı geçirgenlik katsayıları (Kcal/mhc)

0.08	0.10	0.13
—	0.16	0.20
—	0.13	0.17
—	—	0.18
—	—	0.17
0.13	0.16	—
0.12	0.14	—

Birim ağırlıkları (t/m³)

0.40	0.50	0.65
—	0.65	0.80
—	—	0.84
0.50	0.65	—
0.50	0.65	—

Uluslararası Kuru İncir ve Antep Fıstığı Standardları Konularında Türk - İran İşbirliği Çalışmaları

TÜRK ANTEP FİSTİĞİ STANDARDI TASARISI SON ŞEKLİNİ ALDI

Uluslararası kuru incir ve Antep fıstığı standardlarının hazırlanması konusunda üç ayrı uluslararası kuruluş (ISO, ECE ve FAO) teşebbüse geçiklerini, bu konularda Türkiye ve İran'ın önemli görevler almış olduklarını ve TSE tarafından, her iki ülkenin ortak menfaatlerini ilgilendiren bu standardlar için işbirliği halinde çalışması yolunda harekete geçildiğini几何圖形

Türk Standardları Enstitüsü'nün davetini kabul eden İran Standardları Enstitüsü, Genel Müdür Yardımcısı Dr. H. Alizade'yı, 11 Nisan 1969 günü Ankara'ya göndermiştir.

Ertesi gün TSE'ye gelen Dr. Alizade, Enstitü yetkilileri ile tanıştırılmış ve Başkan Faruk A. Sünter, misafiri laboratuvarlarda ve diğer tesislerde gezdi, çalışmalar hakkında kendisine bilgi verilmiştir.

Aynı gün Enstitü merkezinde düzenlenen toplantıda, TSE, A. Ü. Ziraat Fakültesi ve Ticaret Bakanlığı yetkilileri hazır bulunmuşlar ve iki kardeş ülkenin standartizasyon kuruluşları işbirliği halinde çalışma kararına varmışlar ve ortak toplantılar yaparak uluslararası kuruluşlara birbirinin eşı standart tasarıları sunma yollarını araştırmışlardır.

Türk ve İran Standard Enstitülerini, bundan böyle Ankara ve Tahran'da yapacakları toplantılarla, uluslararası standartizasyon çalışmalarına yepyeni bir anlayışla katkıda bulunacaklardır. Dr. Alizade, 12 Nisan akşamı uçağa Tahran'a dönmüştür.

Türk Antep Fıstığı Standardı Tasarısı son şeklini aldı

Uluslararası çalışmalara paralel olarak Türk Standardları Enstitüsü Ziraat Hazırlık Grubu da konuyu ele almış ve hazırladığı Antep Fıstığı Türk Standardı tasarısına son şeklini vermek üzere 3 Nisan 1969 günü TSE Merkezinde bütün ilgililerin katıldığı bir toplantı düzenlemiştir.

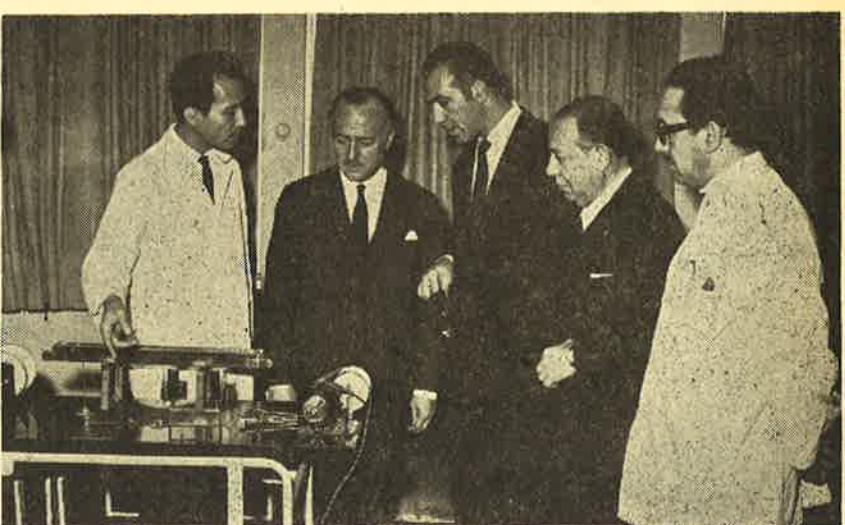
Toplantıda, Türk ve İran fistıklarının tüm yapı ve özellikleri gözden geçirilmiş ve yapılan görüşmeler sonucunda tasarı son şeklini almıştır. Bilindiği gibi kuru kayısı ve zerdali Türk Standardı, daha önce TSE tarafından hazırlanarak TSE 485 numarası altında yayılmıştı.

Türk Antep Fıstığı Tasarısına son şeklinin verildiği toplantıdan bir görünüş

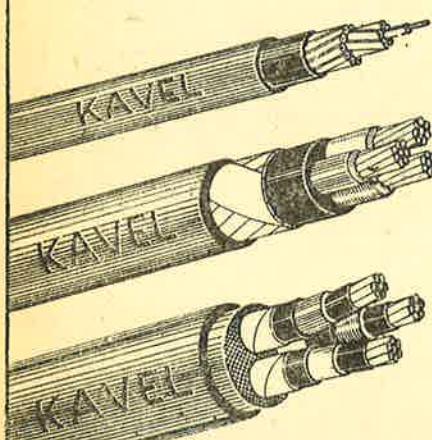
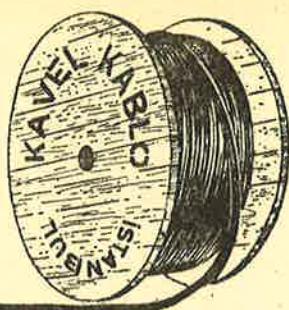
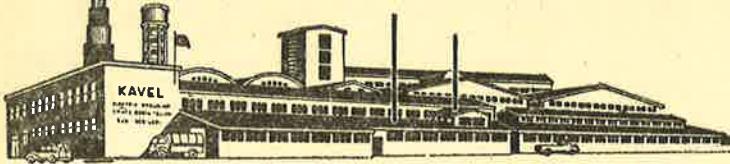

Dr. Alizade, Türk - İran ortak standard konularının görüldüğü toplantıda

Başkan Sünter ve Dr. Alizade TSE Laboratuvarlarında izahat alırlarken

KAVEL

- PLASTİK İZOLELİ ELEKTRİK İLETKENLERİ
- YERALTI KABLOLARI
(Yüksek ve alçak gerilim 240 mm² ye kadar)
- EMAYE BOBİN TELLERİ
(10.10 mmØ - 3 mmØ)
- SUNÎ DERİ ve YER MUŞAMBALARI

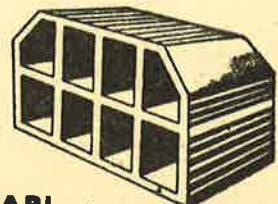
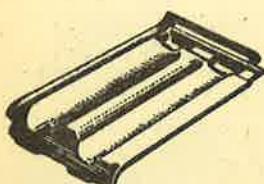
Yeraltı Kablosu NK-NKBA'ya nazarın Üstün özellikleri halz olan YVV (NYY) YVMV (NYCY) YVSV (NYFY) YVMHV (NYCEY) Kablolardır ve her tip İletkenlerde KAVEL markası standartlara uygunluğun ifadesi ve üstün kalitenin sembolüdür.

KAVEL KABLO ve ELEKTRİK MALZEMESİ A. S.
İSTİNDE - İSTANBUL

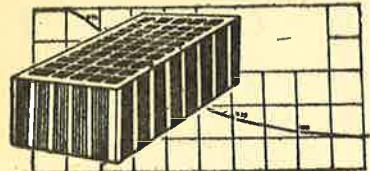
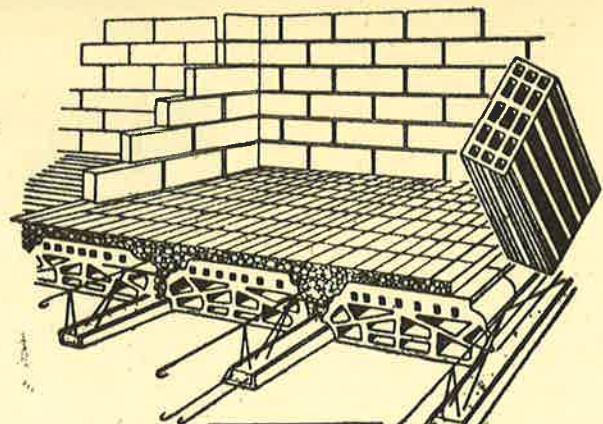
Telefon : 63 34 00 - 63 34 01

Telgraf : KAVELKABLO - İstanbul

Standard — 57

TUĞLA KİREMİT VE ASMOLEN FABRİKALARI

SATIŞ ŞUBELERİ:

İSTANBUL Mecidiî Mobusen Cad. Arıhan Saipaşarı - İstanbul
T : 49 58 02 - 44 81 29

KADIKÖY Mühürdar Fuat Bey Sokak Taksim İş Hanı kat 1
Kadıköy - İstanbul T : 36 13 42 - 36 48 98

UMUM MÜDÜRLÜK

Mecidiî Mobusen Cad. Arıhan
Saipaşarı - İstanbul
T : 49 79 56 49 74 14

Standard — 58

TSE Hazırlık Gruplarında

ELEKTRİK :

- ★ Teknik Komitesince hazırlanan «Güç Transformatörleri için Yük Altında Kademe Değiştiricileri» ve «Aydınlatma Armatürleri için Camdan Yapılmış Kısımlar» standard tasarıları Hazırlık Grupuna gelmiş, burada incelenmeye başlanmıştır.
- ★ TSE 38'in revizyonu ile ilgili olarak bir de «B Kabloları» adı altında standard tasarımının hazırlanmasına geçilmiştir.

İNSAAT :

- ★ «Ahşap Kapı Kanatları» standard tasarımını hazırlayacak Teknik Komite kurulmuş, çalışmalara başlamıştır.
- ★ «Yapı ve Mekan Elemanlarının Sınıflandırılması ile İlgili Tarifler» ve «Yapı Endüstrisinde Modüler Koordinasyon» standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuş, ve alt Komitelerde görüşüslere Teknik Kurul'un 25.4.1969 tarihinde yapacağı toplantı gündemine alınmıştır.

KİMYA :

«Oto Boyaları» ve «Nitrik Asit» standard tasarılarının Hazırlık Grupunda incelenmeleri tamamlanmış mütalaaya sunulmak üzeredir.

LABORATUVAR :

- ★ — «Alüminyum ve Alasımlarının Kimyasal Analiz Metodları - Gravimetrik Metodla Silisyum Tayini».
- «Alüminyum Elde edilmesinde Kullanılan Alüminyum Oksit - Deney Numunelerinin Hazırlanması ve Saklanması».
- «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat - 250 °C da Ağırlık Kaybı ve Uçucu Olmayan Madde Tayini», standard tasarıları tamamlanarak Teknik Kurul'a sunulmuş, gündemde alınmıştır.
- ★ — «Sanayide kullanılan Sodyum Tripolifosfat - Potansimetric Metodla pH Ölçülmesi».
- «Sanayide Kullanılan Sodyum Tripolifosfat ve Sodyum Pirofosfat - Kızdırma Kaybı Tayini».
- «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat - Volhard Volumetrik Metodu ile Klorür Tayini».
- «Sanayide Kullanılan Sodyum Karbonat - 2,2' Bipyridyl Fotometrik Metodu ile Demir Tayini».
- «Sanayide Kullanılan Formik Asit Analiz Metodları»
- «Alüminyum ve Alasımlarının Kimyasal Analiz Metodları - Fotometrik Metodla Silisyum Tayini».
- «Magnezyum ve Alasımlarının Kimyasal Analiz Metodları - Fotometrik Metodla Demir Tayini».
- «Çinkonun Kimyasal Analiz Metodları - Fotometrik Metodla Demir Tayini» standard tasarıları tamamlanmıştır.

MAKİNA :

- ★ «El Yangın Söndürme Cihazları Standard tasarısı mütalaaya gönderilmiş ve süresi içinde gelen görüşlere göre olgunlaştırılmaktadır.
- ★ — «Kıyma Makineleri»,
— «Lاستik Hortumlar (Basınçlı Hava için),
— «Sert PVC Boruları (Revizyon),
— «Sıcak Su, Kaynar Su veya Buharla Çalışan - Sıcak Su Hazırlıycıları (Boilerler)
— «Balta, Nacak ve Satırlar»,
— «Su Filtreleri (Kum Filtreleri)», standard tasarıları Teknik Kurul'a sunularak gündeme alınmıştır.

MADEN :

- ★ — «Kömürden Numune Alma» standard tasarısı Teknik Komitesinde hazırlanmaktadır.

- ★ — ISO/R 722 - Kayalarda Delik Delmede Kullanılan Ortası Delik Altıgen Kesiti Çelik Matkap Uçları.
- ISO/R 723 - Ortası Delik ve Altıgen Kesiti Matkap Çubukların Dövme Basılık ve Basılık Burcları, standard tasarıları Teknik Kurul'a sunulmuş, gündeme alınmıştır.

METALURJİ :

- ★ «Genel Maksatlar İçin Alüminyum Teller ve Percinlik Somun, Civatalık Alüminyum Çubuklar» standard tasarımını hazırlama çalışmaları Teknik Komite de başlamış, devam etmektedir.
 - «Alüminyum ve Alüminyum Pres Profilleri (L, U, I, T),
 - «Bakır ve Bakır Alasımlarından Pres Profiller», Standard tasarıları Teknik Komite'den gelmiş Hazırlık Grupunda incelemektedir.
 - «Kazanlar için Çelik Levhalar».
 - «Bakır Alasımları».
 - «Demir ve Çeliklerin Sınıflandırılması».
- Standard tasarıları için gelen mütalaalar Hazırlık Grupunda görüştürülerek ve tasarılar olgunlaştırılmaktadır.

MEVZUAT :

TSE Organları Yönetmeliği, TSE Personel Yönetmeliği, TSE Uluslararası Teknik Komiteler Yönetmeliği ve TSE Baskı ve Tanıtma İşleri Talimatları hazırlanmış ve bunlardan ilk üçünün TSE'nin IX. Genel Kuruluna sunulması kararlaştırılmıştır.

TEKSTİL :

- ★ — «Boyali ve Baskılı Tekstil Mamüllerinin Soda ile Kaynatma Haslığıının Tayini» ve
 - «Boyali ve Baskılı Tekstil Mamüllerinin Hipoklorür Haslığıının Tayini».
- Standard tasarıları Teknik Kurul gündeminde bulunmaktadır.

MÜTALÄALARI ALINMAK ÜZERE İLGİLİ KURULUŞLARA GÖNDERİLEN STANDARD TASARILARI (*)

ELEKTRİK :

- «N» Kabloları,

ZİRAAT :

- Domates,
- Taze Bezelye,
- Taze Fasulye.

TEKNİK KURUL TARAFINDAN STANDARD OLARAK KABUL EDİLEN TASARILAR :

ELEKTRİK :

- Gerilim Tranformatörleri,
- Çelik Özü Alüminyum Aletlerde Kullanılan Çinko Kaplanmış Çelik Teller,
- Ayaklı Endüksiyon Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri,
- Flanslı Endüksiyon Motorlarının Tesbit Boyutları ve Anma Güçleri.

MAKİNA :

- Katı Yakıt Yakan Termosifonlar.

TEKSTİL :

- TS 715 - Tek Lif Uzunluklarını Ölçerek Lif Uzunluğunun Tayini,
- TS 716 - Boyali ve Baskılı Tekstil Mamülleri Renk Yıkama Haslığıının Tayini,
- TS 717 - Boyali ve Baskılı Tekstil Mamülleri Renk Sırtlanma ve Haslığıının Tayini.

(*) Bu tasarılar hakkında görüş ve fikirlerini bildirmek isteyenler en kısa zamanda, Ankara Necatibey Caddesi 118'de ki TSE Merkezine başvurmalıdır.

TÜRK STANDARDLARI

Türk Standardları Enstitüsü

DUVAR TUĞLALARI
HARMAN TUĞLASI

TS

704/1

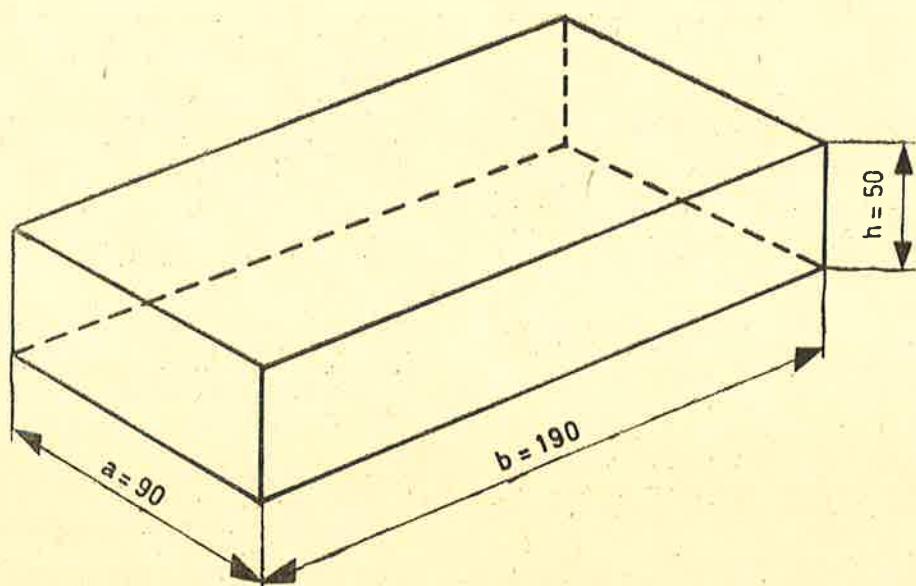
MART 1969
Birinci Baskı

Clay Bricks

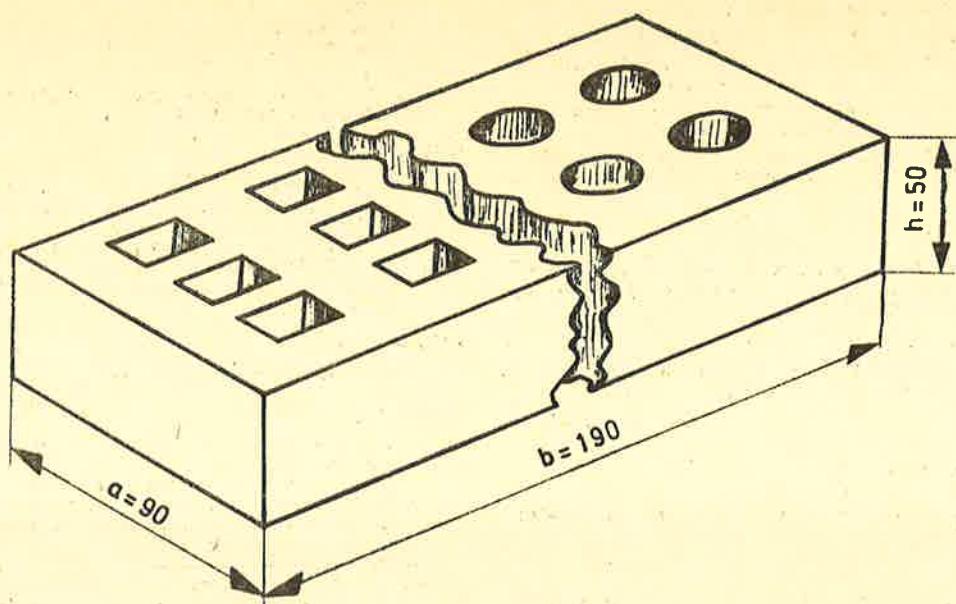
UDK

691.421

Ölçüler mm dir

ŞEKİL - 1 Dolu harman tuğası .

ŞEKİL - 2 Delikli harman tuğası .

YENİ Standardlar

- I -

DUVARLAR İÇİN FABRİKA VE HARMAN TUĞLALARI STANDARDLARI

Coşkun HISIM

Insaat Yüksek Mühendisi

Bir gelişme ve kalkınma çabası içinde bulunan yurdumuzda, bu çabaya paralel olarak her yıl bir evvelkine nazaran hızla artan miktarlarda inşaat yatırımları yer almaktadır. Bu inşaat işlerinde önemli bir yeri bulunan tuğlaların standardizasyonunun, diğer ana yapı malzemelerine paralel olarak gerçekleştirilmesi yolundaki çalışmalar TSE tarafından ele alınarak, hazırlanan tasarı, 14/2/1969 tarihli Teknik Kurul toplantısında Türk Standardı olarak kabul edilmiş bulunmaktadır.

Tuğla genel olarak, ana maddesi kil olan toprak veya balçığın, gerektiğinde bazı katıkların da ilâvesile şekillendirilip uygun sıcaklıkla pişirilmesi sonucunda elde edilmekte ise de, memleketimizde fabrikalarda ve harmanlarda olmak üzere imalat teknolojileri farklı iki çeşit tuğla imâl edilmekte ve kullanılmaktadır. Gelişen inşaat teknigi ve yapı malzemesi uygulanması, özelikleri bakımından mümkün olduğu kadar homojen malzemeyi gerektirmekte ve bu husus imalâtın fabrikalarda yapılması ile sağlanabilemektedir. Buna karşılık yurdumuzda duvar tuğları ihtiyacının yaklaşık olarak % 80'ı harman tuğlaları ile karşılanmakta, bulunduğu bir gerçektir. Bu yüzde oranın fabrika mamulleri lehine olarak değiştirilmesi ve belirli bir süre sonra ihtiyacın hemen tamamının fabrika mamulleri ile karşılanması, uygulayıcı sektörlerin genel arzusu olmakla beraber, bu aşamaya erişmesi ancak belirli bir süre sonunda teknik ve ekonomik imkânlarımızın yeterince gelişmesine bağlı bulunmaktadır.

Bu nedenlerle, fabrika mamullü duvar tuğlarını kapsayan TS 705 ana standardından başka, sadece harman tuğlarını kapsamına alan TS 704 de hazırlanarak, halen miktar bakımından geniş uygulama alanı bulan harman tuğlarının da bir standard çerçevesi içine alınması sağlanmış bulunmaktadır.

Bu görüşlerle düzenlenen TS 705 sadece fabrika mamullü tuğları ele almaktır ve duvar tuğları konusunda ana

standard olarak hazırlanmış bulunmaktadır.

Bu standardda tuğlalar, yapılış şekillerine göre sinterleşmemiş tuğlalar ve klinker tuğları olarak sınıflandırıldıktan sonra dolu ve delikli olmalarına, deliklerinin toplam kesit alanı yüzde 60'a kadar, alt sınıflara ve tuğla basınc dayanımı bakımından da türlerde ayrılmış bulunmaktadır.

Tuğla boyutları, TSE'deki, yapı elementlerinin boyutlandırılmasında modüler koordinasyonun esaslarını veren standard tasarısı tizerinde tamamlanmak üzere bulunan çalışmalar gözönünde tutularak 10 cm.'lik ana modül ve duvar inşası teknolojisindeki ortalama derz kalınlıkları da hesaba alınarak test bit edilmiş bulunmaktadır. Bu suretle modüler koordinasyon esaslarına uygun olarak boyut bakımından birbirinden farklı 10 tuğla sınıfı standarda alınmıştır.

Tasarıda, taşıyıcı duvarların gerek düzey yıkımla ve gerekse yatay etkilere karşı daha dayanıklı olabilmeleri yönünden, tuğlalardaki delik oranları ve deliklerin doğrultuları hususunda gerekli şartları sağlayabilecek çeşitli düzey delikli tuğla cinslerine yer verilmiştir ve bu tuğla cinslerinin her biri için en büyük ortalamalı hacim ağırlığı sınırları belirtilmiştir.

Fabrika tuğlalarında genel olarak şekil düzgünlüğü, boyutlarının uygunluğu, delikleri, hacim ağırlığı, basınç dayanımı, dona dayanıklılık ve zararlı manyezi ve kireç bulunup bulunmadığı hususlarına ilişkin özellikler ve bu özelikleri tayin metodları belirtilmiştir.

Uygulamada genellikle dolgu olarak kullanılan yatak delikli tuğlalar ise, boşluk ve delik oranları bakımından serbest bırakılmış, sadece mamul kalitesinin bir göstergesi durumunda bulunan belirli bir basınç dayanımı ile dona dayanıklılık özelliklerinin ve bir maksimum hacim ağırlığı sınırının bu

çesit tuğlalarda sağlanması ön görülmüştür.

Dolu ve düzey delikli tuğlalarda dona dayanım özelliği ise, yalnız açıkta veya dış duvarlarda sıvasız olarak kullanılacak olanlarda aranmaktadır. Gerek dona dayanım ve gerekesi zararlı kireç ve manyezi deneylerinde alınan sonuçlardan şüphe edildiği takdirde, ikinci bir basınç dayanımı yapılması suretiyle değerlendirilmede anlaşmazlıklar önlenmiştir.

Boyutların kontrolunda kolaylık olmak üzere, bunlarda tolerans tanımaması yerine, anma boyutları ile bu boyutlarda kabul edilebilecek en büyük ve en küçük sınır değerlerin belirlenmesi yoluna gidilmiştir.

Harman tuğlalarını kapsayan TS 704 de ise, genel olarak şekil düzgünlüğü, boyutlar, varsa tuğladaki delik şekil ve oranları, basınç dayanımı, zararlı manyezi ve kireç bulunup bulunmaması konusundaki sınır değerler belirlenmiş, bu özelliklerin tayininde yapılacak deneyler için TS 705'e atıf yapılmakla yetinilerek itizumsuz tekerrürlerden kaçınılmış bulunmaktadır.

Basınç dayanımı için bir alt sınır zorunlu görlülmüş ve standard buna göre düzenlenmiştir. Bu alt sınırın daha yüksek basınç dayanımlarında harman tuğları imâl edebilen ve bu husus kalite beyan belgelerinde belirten imalâtçıların mamullerinde ise, kalite belgesinde garanti edilmiş bulunan basınç dayanımlarının bulunması şart koşulmuştur. Bu suretle imalâtçı daha kaliteli mal yapmağa teşvik edilmiştir.

Duvarların yapımındaki hesap ve uygulama esaslarını gösterecek olan ve halen TSE'nin 1969 programına alınmış bulunan standard tasarılarının hazırlanmasında, TS 704 ve TS 705 standardlarının faydalı bir dökleşmen olarak yol gösterici ve ışık tutucu olacağına inanıyor ve bu standardların, pişmiş toprak sayılı konusunda yurdumuzda son yıllarda kaydedilen önemli gelişmelere yardımçı olmasını temenni ediyoruz.

Geniş ve dar şerit kalınlıkları

Çizelge - 9

Ölçüler mm dir

Kalinkılık	Aşağıdaki genişlikler için müsaade edilen ± kalınlık toleransları												1000 mm lik genişlikte ağırlık ¹⁾ kg/m ~	
	≥ 50		200	400	600	750	1000	1250	ilâ					
	200		400	600	750	1000	1250	1500						
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II		
0,4	0,02	0,03	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	—	0,108
0,5	0,02	0,03	0,03	0,03	0,03	0,04	0,05	0,06	0,05	0,06	0,06	0,08	0,08	0,135
0,6	0,02	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06	0,05	0,07	0,06	0,09	0,09	0,162
0,8	0,03	0,03	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,07	0,06	0,08	0,07	0,10	0,09	0,216
1	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	0,06	0,08	0,08	0,10	0,10	0,270
1,2	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	0,07	0,09	0,09	0,11	0,11	0,324
1,5	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	0,07	0,10	0,10	0,12	0,12	0,405
1,8	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,10	0,10	0,12	0,13	0,486
2	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,11	0,11	0,13	0,13	0,540
2,5	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,09	0,08	0,09	0,10	0,11	0,12	0,14	0,15	0,675
3	0,07	0,08	0,07	0,08	0,08	0,10	0,09	0,10	0,11	0,12	0,13	0,15	0,16	0,810

Ara ölçüler için bir üst kalınlığın toleransı geçerlidir

1) Al 99 için 2,70 kg/dm³ özgül ağırlığına göre hesaplanmıştır. Diğer alaşımalar için de ilgili özgül ağırlıklarına göre hesap yapılmalıdır

Yuvarlak plak levhaların kalınlıkları

Çizelge - 10

Ölçüler mm dir

Kalinkılık	Çeşitli çaplar için müsaade edilen ± kalınlık toleransları														
	50 *		200	400	600	750	ilâ								
	200		400	600	750	1250									
	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II			
0,3	0,02	0,03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
0,4	0,02	0,03	0,03	0,04	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
0,5	0,03	0,03	0,03	0,04	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
0,6	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,06	—	—	—	—	—	—	—		
0,8	0,03	0,04	0,04	0,05	0,05	0,07	—	—	—	—	—	—	—		
1	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	0,06	0,08	0,06	0,08	—	—	—		
1,2	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	0,08	0,07	0,09	—	—	—	—		
1,5	0,04	0,05	0,05	0,06	0,06	0,08	0,08	0,07	0,10	0,10	0,10	0,12	0,12		
1,8	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,08	0,10	0,10	0,10	0,12	0,12		
2	0,05	0,06	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,08	0,11	0,11	0,11	0,13	0,13		
2,5	0,06	0,07	0,07	0,09	0,08	0,09	0,09	0,10	0,11	0,11	0,12	0,14	0,14		
3	0,07	0,08	0,08	0,10	0,09	0,10	0,11	0,12	0,13	0,13	0,13	0,15	0,15		
3,5	0,08	0,09	0,09	0,10	0,10	0,11	0,11	0,12	0,13	0,13	0,15	0,16	0,16		
4	0,09	0,10	0,10	0,11	0,11	0,12	0,12	0,14	0,14	0,15	0,18	0,18	0,18		
5	0,10	0,11	0,12	0,13	0,13	0,15	0,15	0,16	0,18	0,18	0,20	0,20	0,25		
6	—	0,12	—	0,16	0,15	0,18	0,20	0,22	0,22	0,22	0,27	—	—		

* 50 mm dahildir.

Soğuk Haddelenmiş Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlarından Yapılmış Levha, Şerit ve Oluklu Saçlar Standardı

Nejat TURKAN

Metalürji Yük. Müh.

Demirden gayri metallerin arasında oldukça yeni sayılan alüminyum, bugün kıl endüstride önemli bir yer almıştır.

19 nci yüz yılın başında dünyada hentiz varlığı bilinmez ve 100 sene evvel ditnada ancak birkaç kg. olarak kullanılırken, alüminyum üretimi bugün çok hızlı bir artış göstererek demir ve çelikten sonra dünyada en fazla üretilen metal haline gelmiştir.

Dünyamızın kabuğunda % 5,01 demire karşılık % 8,13 alüminyum vardır. Bu rakam bize, dünya yüzünde çok zengin ölçüde alüminyum metali bulunduğu anlatıyor da, bugünkü üretim tekniği, tabiatta mevcut alüminyum mineral ve bileşiklerinin hepsinden istifade imkânı vermemektedir. Çok ümit ve temenni edilir ki, metalluri tekniki, yakın gelecekte bize bu imkâni sağlayabilse.

Alüminyum üretimine en elverişli mineral olan Bauxite, memleketimizde yaygın ve zengin yataklar halinde mevcuttur. Antalya, Adana, Gaziantep, Muğla ve Konya bölgeleri buna örnek olarak verilebilir.

Dünya alüminyum üretimi yılda 6,5 milyon tonu aşarken, memleketimizde alüminyum ve alüminyum alaşımının tüketimi de hızla artmaktadır. İthalatın sınırlı olmasına rağmen son beş yıl içinde bu tüketim % 300 artmıştır.

Elektrik iletgenliği (35 m/ohm mm²) bakırın yaklaşık olarak yarısı, demire nazaran 4 katı, ısı iletgenliği bakırın yarısı, demirin 3 katı, özgül ağırlığı (2,64) demirin 1/3 ve bakırın 2/7'si kadar az olan alüminyum, fiyatının da bakırdan çok düşük (takriben 1/2) olmasıından ötürü endüstri de büyük önem kazanmıştır.

EtiBank Alüminyum grubunun hazırladığı tüketim tahmin tablolarına nazaran 1972'de ihtiyacın 26.340 tonu ve 1977 yılında da 50.710 tonu bulacağı hesaplanmıştır.

Alüminyum ham maddesi Bauxite' in zengin yatakları bulunan Seydişehir'de bir alüminyum sanayisinin kurulmasına geçilmiş olması memnunluk vericidir.

Bu tesislerde 1973'den itibaren yılda 200.000 ton alüminya, 60.800 ton alüminyum ve 14.000 ton soğuk haddelenmiş levha 3000 ton varak ve 5000 ton sıkak haddelenmiş levha, şerit, ve 500

ton çeşitli profil imal edilmesi öngörülmüştür.

M. K. E. Kırıkkale Pirinç ve Rabak fabrikaları gibi mevcut tesislere ilâveten kurulacak yeni sıcak ve soğuk alüminyum haddehaneleri karşısında, endüstride en çok aranan «Soğuk Haddelenmiş Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlarından Yapılmış Levha, Şerit ve Oluklu Saçlar» Standardının hazırlanması, zamanında yapılmış, bir çalışma niteliğindedir.

Endüstrimizin gelişmesine ışık tutan standard çalışmalarının yeni bir örneği olarak 19 Şubat 1969 tarihinde TSE Teknik Kurulunca onaylanmış ve yayınlanması karar verilmiş bulunan bu yeni Standard'ın esaslarını açıklaymakta fayda görüyorum.

Standard'ın adı «Soğuk Haddelenmiş Alüminyum ve Alüminyum Alaşımlarından Yapılmış Levha, Şerit ve Oluklu Saçlar» dir.

Konusu, alüminyum ve alüminyum alaşımlarından yapılan levha, şerit ve oluklu saçların tarifine, sınıflandırma ve özelliklerine, muayene ve deneylene piyasaya arz şekli ile denetleme esaslarına dairdir.

Levha, şerit ve oluklu alüminyum saçların yapıldığı ham alüminyum, saf alüminyum, keza levha, şerit ve oluklu saçların ve boyutlarının tarifleri ile başlayan standard, Bölüm 1.1 de sınıflandırma geçmiştir. Sınıflandırma bölümünde soğuk haddelenmiş levha, şeritleri yapıldıkları malzemeye göre:

— Alüminyum levha ve şeritler (Saf ve çok saf)

— Alüminyum alaşımı levha ve şerikler,

olmak üzere iki ana sınıfa ayırmış, ve oluklu saçları ise Çizelge — 1 de verilen sert durumda saf alüminyum levha ve şeritten imal edildikleri için tek bir sınıfta toplamıştır.

Levha ve şeritlerin türleri'ne gelince;

Her sınıfın alüminyum saflik derecesine, alaşım elementlerinin miktarına ve malzemenin yumuşak, yarı sert, sert gibi durumlarına göre çizelge 1 ve 2'de verilen alüminyum ve alaşımları türlerine göre adlandırılmıştır.

Alüminyum levha, şerit ve oluklu saçların yapımında kullanılan malzeme lerin mekanik özellikleri yine çizelge 1 ve 2 de verilmiştir. Bu çizelgede açıklanan alüminyum ve alaşımlarından yapılan levha ve şeritlerin muayenesinde en az hizalarında verilen mekanik Özelliklerin bulunması istenmiştir. Ham, saf ve çok saf alüminyum için kimyasal özellikler (bileşimi) bu standardın çizelge 3'te gösterilmiş, diğer biçimlenebilir aynı zamanda kum kokul döküm, pres döküm malzemesini kapsayan alüminyum alaşımının kimyasal bileşimi «alüminyum alaşımı» adı altında yeni tamamlanmış olan Standardda gösterilmiş bulunmaktadır.

Alüminyum levhaları ile geniş şeritlerin et kalınlıkları ve toleransları Çizelge 8'de dar şeritlerin et kalınlıkları ile toleransları da çizelge 9'da gösterilmiştir. Bunlara ilâveten endüstride çok kullanılan yuvarlak plâk levhaların kalınlık ve toleransları da çizelge 10'da verilmiştir.

Bu standard, özellikleri cetvel 1, 2 ve 3'de belirtilmiş olan saf, çok saf alüminyum ile yeni hazırlanmış olan «Alüminyum Alaşımları» Standardının çizelge 2 ve 3'te verilmiş olan biçimlendirilebilir alüminyum alaşımından soğuk haddelenerek yapılan ve genel maksatlar için kullanılan 0,2 - 6 mm. kalınlığındaki levha ve şeritler ile 0,3-0,7 mm. kalınlıktaki saf alüminyum levha ve şeritlerden özel roleler biçimlendirilmiş oluklu saçları kapsamaktadır.

Sıcak haddelenerek yapılan levha ve şeritlerle, derin çekme özelliği bulunan laqlanabilecek, elektroliz yolu ile oksitlenebilir ve boyanan keza nervürlü (desenli) alüminyum levha ve şeritler bu standardın dışında kalmaktadır.

Endüstride, çeşitli maksatlar için kullanılan oluklu saçların yapımında ilk madde olan saf alüminyum levha veya şeritlerin kalınlık ve uzunlukları çizelge 17'de, oluklu biçimlendirilmiş saçların boyut ve toleransları da çizelge 18'de verilmiştir.

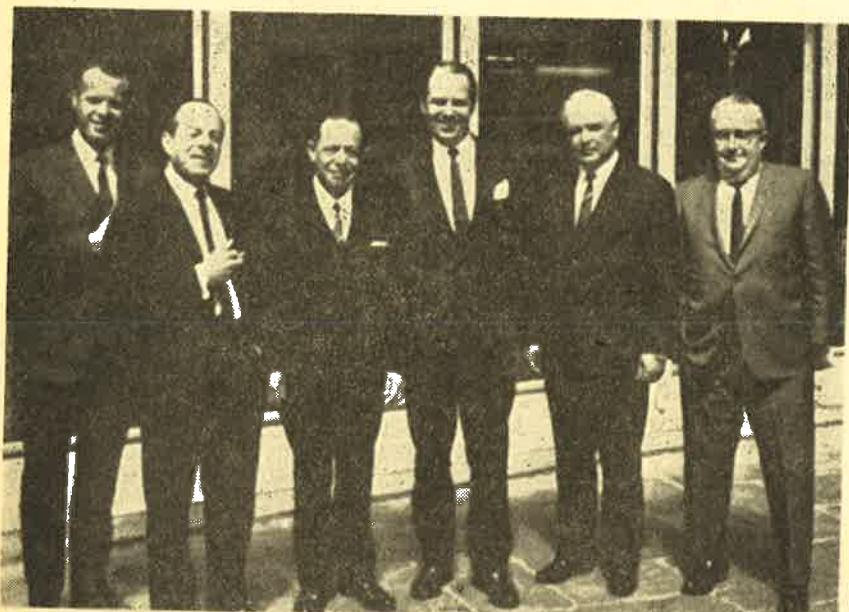
Nurmune alma, muayene ve deneyler madde 2'de yeterli şekilde açıklanmıştır. «Piyasaya arz» maddesi altında ise bilhassa levha, şerit ve oluklu saçların gerek siparişlerde grekçe imalat resimlerinde tanımlanması için levha, şerit ve oluklu saçların ayrı ayrı kısa gösterileri belirtilmiştir ve bunlara ait örnekler verilmiştir.

Standard Dünyasından Haberler

ISO İCRA KOMİTESİ TOPLANDI

1970 ANKARA G. KURULU PROGRAMI ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR YAPILDI
PLACO VE STACO KOMİTELERİ DE KARARLAR ALDI

İcra Komitesi toplantısına katılanlardan sağdan sola : D. L. Peyton (ABD), V. V. Boitsov (SSCB), O. Sturen (ISO Genel Sekreteri), Başkan Sünter (Türkiye), R. Frontard (Fransa) ve J. Ordon (Polonya)

... ve Ghosh (Hindistan), Sünter ve Frontard'la beraber

Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) İcra Komitesi, 17 Nisan Perşembe günü saat 9.30 da, Başkan Faruk A. Sünter'in yönetiminde toplanmıştır.

Toplantıda, ISO Başkan Vekili H. A. R. Binney (İngiltere) ile İcra Komitesi üyeleri R. Frontard (Fransa), N. Ludwig (Almanya), Dr. A. N. Ghosh (Hindistan), F. F. van Rhijn (Hollanda), J. Wodzicki (Polonya), D. L. Peyton (A. B. D.) Prof. Dr. V. V. Boitsov (S.S. C.B.) ve ISO Genel Sekreteri O. Sturen ile Genel Sekreter Yardımcısı R. Marechal hazır bulunmuşlardır.

İki gün süren çalışmaları sırasında gündemdeki maddeler ele alınmış, bu arada İcra Komitesinin çalışma konuları, ISO Rekomandasyonlarını hazırlama usulleri ve Teknik Komitelerin çalışma prensipleri, ISO Merkez Sekreteryasındaki teknik bölümlerin kuruluş ve çalışmaları, ISO'nun diğer milletlerarası kuruluşlarla ve bölgesel standardizasyon kuruluşları ile ilişkileri, ISO Muhabir tiyelerinin statileri, tüketici sorunları ve ISCA ile ilişkiler, gelişen ülkelerdeki standardizasyon çalışmaları (DEVCO), STACO Komitesinin çalışmaları, 1970 ISO Genel Kurulu ve Kongresi için teklifler gibi önemli konular görüşüllererek karara bağlanmıştır.

Çalışmaların üçüncü günü, yukarıda adlarını verdigimiz üyelerle ISO'nun Muhasip üyesi Mr. Hentsch ile STACO'nun Başkanı T. R. B. Sanders katılmışlar, buna karşılık M. Frontard işlerinin çokluğu yüzünden Paris'e dönmüştür. Bu son oturumda ISO'nun 1969 bütçesinin uygulanması ile 1970 bütçesinin prensipleri görüşülmüş ve gerekli kararlar alınmıştır. Bu arada, STACO Başkanının Amsterdam Toplantısı ile ilgili raporu dinlenmiş ve tasvip olunmuştur. Bu raporun aynen Konsey'e sunulması kararlaştırılmıştır.

Ankara Toplantıları :

1970 yılı Eylül ayının 15 inde Ankara'da yapılması kararlaştırılan ISO Genel Kurulu ve Kongresi ile ilgili maddenin görüşülmesi sırasında ISO Genel Sekreteri O. Sturen söz alarak,

Ankara'da Türk Standardları Enstitüsü ile yaptığı temasları anlatmıştır.

Sturen bu izahatında, Ankara'nın otel durumuna ve NEDCO raporunda öne sürülen görüşlere dayanarak, davet eden ülke tarafından hazırlanan programa göre, Genel Kurul, Konsey, İcra Komitesi, DEVCO, STACO gibi Konsey Komitelerinin davet olunması ve teknik komite toplantılarından çok standardizasyon konusunun tartışımasını sağlayacak milletlerarası bir forum niteliğindeki tartışmalı konferanslara ve açık oturumlara yer verilmesinin düşünüldüğünü belirtmiştir.

Bu açıklamadan sonra yapılan görüşmeler sonunda, klasik sistemden bu yeni denmeye gezenken, yine bazı teknik komitelerin de davet olunarak, büsbütün başka bir havaya girilmemesi tezi üzerinde durulmuş ve Türk ekonomisini yakından ilgilendiren bazı teknik komite toplantıları yapılması kararında bir uzlaşımeye varılmıştır.

Bu ana direktif üzerinde Genel Sekreter, yine TSE ile teması geçecek ve hazırlanacak son program, ISO Konseyine sunulacaktır.

STACO Program Alt Komitesi Toplantısı :

STACO'ya bağlı olarak yeni kurulan ve STACO'nun çalışma programını hazırlamakla görevli bulunan Program Alt Komitesi, 22 Nisan günü Cenevre'de, Hollanda Standardları Enstitüsü Genel Müdürü J. M. Madsen'in başkanlığında toplanmıştır.

Bu toplantıya, Komite üyeleri R. Shayegan (İran), G. Weston (İngiltere) J. Ordon (Polonya), J. Clerc (Fransa) ile ISO Genel Sekreteri O. Sturen katılmışlardır.

Toplantıda STACO Başkanı T.R.B. Sanders de hazır bulunmuş ve aynı zamanda İngiltere'yi temsil etmiştir.

Amsterdam'daki STACO toplantılarında kararlaştırılan bu Alt Komitenin ilk toplantısına İran, İngiltere ve Polonya birer raporla katılmışlar ve görüşmeler sonunda bu Komitenin yılda iki defa toplantı yapması ve bundan sonraki toplantının Ekim ayında yapılması kararlaştırılmıştır.

PLACO'nun Toplantısı :

ISO'nun Plânlama Komitesi olan PLACO da 21 Nisan günü Cenevre'de bir toplantı yapmıştır. Komitenin bütün üyeleri katıldığı bu toplantı, Başkan Alman Standardları Enstitüsü Genel Direktörü N. Ludwig yönetmiştir.

Cesitli ISO Teknik Komitelerinin adlarının ve çalışma alanlarının tesbiti ile ilgili tekliflerin görüşüldüğü toplantıda memleketimizi yakından ilgilendiren, ISO/TC 126 «Tütün ve Tütün Mamulleri» adlı yeni Teknik Komite de söz konusu olmuştur.

Görüşmelerde ayrıca, PLACO'nun gelecek çalışmaları ve Birleşik Arap Cumhuriyeti tarafından, daha önce yapılmış bulunan ISO'nun yeniden teşkilatlanması teklifi de yer almıştır.

Torino Eksperler Grubu Toplantısı Fındık Standardında Anlaşamadı

Tasarının bir süre daha denenmesi ve bu arada yeni tekliflerin incelenmesi kararlaştırıldı

Faruk A. Sünter Torino toplantıda konuşurken. (Sağında Çetin Bayazitoğlu ve solunda İspanyol delegelerinden Plana)

Torino — 25 Nisan (Standard)

21 Nisan 1969 Pazartesi sabahı saat 10.00'da Torino'da düzenlenen Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE) Sebze ve Meyvalar Standardizasyon Grubu Eksperler Komitesi toplantısı, Ticaret ve Sanayi Odası'nın salonunda başlamıştır.

Toplantıya, ECE adına L. W. Jacobson ile Almanya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İtalya ve Türkiye delegasyonları katılmış, Çarşamba günü gec gelen İsviçre'liler de kısa bir süre çalışmalarında yer almışlardır.

Bu çalışmalarla memleketimizi, FİSKOBİRLİK Genel Müdür Yardımcısı Çetin Bayazitoğlu temsil etmiştir. O sıradı Cenevre'de bulunan ve ISO/E CO'yu yönetmektedir olan ISO Başkanı Faruk A. Sünter de Torino'ya gelerek ilk gün çalışmalarında hazır bulunmuştur.

Komite Başkanlığına Fransız Ruineau, Başkan Vekilliğine de İtalyan Prof. Dr. Carlos seçildikten sonra ilk sözü Faruk A. Sünter almış ve «Fındık» konusunun Türkiye için taşıdığı önemi belirterek, Torino'ya bir günlük bir imkânlı geldiğini ve gündeme değişiklik yapılarak, son madde olan «Fındık» in ilk madde olarak ele alınmasını teklif etmiş ve bu istek kabul edilecek, işe fındıktan başlanmıştır.

Fındık Standardı Tasarısı Görüşüllüyor :

Başkan, üç yıldan beri denenmeyecektir (Devamı 27 nci sayfada)

ECE, ISO ve IEC ile İşbirliği Yapmayı Kararlaştırdı

Cenevre (Standard) :

Avrupa Ekonomik Komisyonu (ECE), 24. dönem toplantısını Cenevre'de yapmış ve 17 Nisan günü gündeminde bulunan, Komisyon'un standardizasyon alanındaki çabaları konusunu tartışımuştur.

Bu görüşmeler sonunda, ilgili memleketlerin standardizasyondan sorumlu delegelerinin, gelecek dönemde toplantılarından önce bir toplantı çağrılmalrı karara bağlanmıştır. Bu toplantıının, Milletlerarası Standardizasyon Teşkilatı (ISO) ve Milletlerarası Elektroteknik Komisyonu (IEC) ile en sıkı bir işbirliği halinde hazırlanması öngörülmüştür.

ECE'nin 24. Dönem toplantısında bulunan Polonya, Fransa, İtalya ve S. S. C. B. temsilcileri, Komisyonun standard çalışmaları ile ISO ve IEC'nin bu yoldaki çabaları arasında sıkı bir koordinasyonun gerekliliğine işaret etmişler ve ancak bu yolla milletlerarası standartlarda çatışmaların önlenebileceğini belirtmişlerdir.

J. A.

yüzlerce boyalı...
yüzlerce isim var...
fakat en iyisi,
CBS boyalarıdır.

Evet, CBS Boya Sanayii modern tesislerinde, mütehassis kimya mühendisleri ve personel kadrosunun idaresinde her çeşit boyalı ve yardımcı maddelerini sizler için imal etmektedir.
İşte ispatı...
CBS plastik boyaları her zevke uyan cazip renkleri ve üstün kalitesiyle evinize, büronuzu hasılı bulunduğuınız, çalıştığınız her yere canlılık kazandırır.

BELCO sellülozik boyalı çeşitleri dünya sellülozik boyalı sanayiine yepyeni bir sistem, yepyeni bir kalite getirmiştir. Bütün Batı ülkelerinde olduğu gibi yurdumuzda da tercihle tatbik edilmektedir.

DAHA İYISİ YOKTUR

ÇAVUŞOĞLU BOYA SANAYİİ – İSTANBUL
KARAKÖY, FERMENECİLER NO. 56 – 58 TEL: 49 67 10 (DÖRT HAT)

Japon Standardları Enstitüsü Başkanı Öldü

Japonya Endüstriyel Standardlar Komitesi (JISC) Başkanı Ryotaro Takai, 12 Mart 1969 günü ölmüştür.

Cenaze töreni 20 Mart günü Tokyo'daki Aoyama Tapınağında yapılan Mr. Takai, uluslararası alanda tanınmış bir standartçı idi.

Dönemi sona erinceye kadar Mr. Takai'nın yerine JISC Başkan Vekili Mr. Korokawa başkanlık görevini yapacaktır.

STANDARD, ISO topluluğu içindeki kardeş kuruluş olan Japon Enstitüsü mensuplarına başsağlığı diler.

Uluslararası Kereste Ticaretinde Yalnız Metrik Ölçüler Kullanılacak

Londra Ticaret Müşavirliğimizden öğrendiğimize göre, uluslararası kereste ticaretinde 1970 yılından itibaren metrik ölçü sistemi uygulanacaktır.

Bilindiği gibi, bu konudaki uygulamalarda bugün, hem metrik, hem de inç sistemi ölçülerini kullanılmaktır; buna rağmen ticareti engelleyici bir çok zorluk ortaya çıkmaktadır.

Türk Standardları Enstitüsü, keresete ihracatı ve ithalatı ile ilgili çevrelerin uyarılmasını sağlamak amacıyla durumdan Türkiye Ticaret Odaları, Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'ni haberدار etmiş bulunmaktadır.

MTO, Ulusal Standardlardaki Farklılığın Dünya Ticaretini Engellediği Kanısında

Milletlerarası Ticaret Odası'na bağlı «Milletlerarası Ticarette Formalite ve Tüzükler Komisyonu» ile «Tevzi Komisyonu», dünya ticaretinde uygulanan ulusal standardlardaki farklılıkların ve bazı madde grupları için, tüketicinin emniyet ve sağlığını korumak amacıyla, hükümetlerce konulan tüzüklerin, ticareti köstekleyici nitelikteki etkilerini incelemeler ve elde olunan sonuçları bir rapor haline getirmişlerdir.

Dünya ticaretini engelleyici hususların ortadan kaldırılması veya hafifletilebilmesi için alınması gereklili tederleri kapsayan rapor, millî komitelerin, bu arada M.T.O. Türkiye Millî Komitesi'nin görüşleri alınmak üzere türkçe gönderilmiştir.

Uluslararası standardizasyon kuruluşlarında kabul ve tavsiye edilen standardların bütün ülkeler tarafından kabul edilmeleri ile, dünya ticaretindeki güçlüklerin büyük ölçüde azalacağı kansında bulunan Türkiye Millî Komitesi, rapor hakkındaki görüşlerini M.T.O. na bildirmeden önce, konuyu bir defa da Türk Standardları Enstitüsü ile Birlikte gözden geçirmeyi kararlaştırmış ve TSE'nin mütalaası da ay içinde Millî Komitemize ilettilmiştir.

Bilindiği gibi TSE, gerek ISO Başkanlığını Faruk A. Sünter'in deruhe etmesi, gerekse Teşkilatın Konseyine ikinçi defa 3 yıl için seçilmiş bulunması gibi önemli uluslararası sorumluluklarını da göz önünde bulundurarak, bu raporu ele aldığı konulara öteden beri taraftar olmuş, hatta bu konuda diğer ülkelere öncülük etmiştir. Nitekim, Baş-

kan Sünter, 1968 Haziranında Cenevre'de ISO Konseyini açış konuşmasında ve 12 Eylül 1968 de Londra'da IEC Konseyinde yaptığı konuşmada konu üzerinde önemle durmuş, uluslararası standardizasyon alanının bir an önce genişletilecek ulusal standardlara temel olması ve dünyada tek standardın en kısa zamanda hâkim olması tezini işleyerek uluslararası standardizasyon kuruluşlarına bu konuda işbirliği yapmaları tavsiyesinde bulunmuştur.

Diğer taraftan TSE, ISO tarafından yapılan anketlere göre çeşitli uluslararası kuruluşlar tarafından hazırlanan dünya standardlarına en fazla uygun kuruluşlardan biri olarak tesbit edilmişdir.

M.T.O. Türkiye Millî Komitesi'nin, bağlı olduğu uluslararası teşkilat binyisindeki standardizasyon çalışmalarında, TSE ile yapmış olduğu yakın işbirliği memnunluğa karşılanmıştır.

ISO'NUN 1000'İNCİ REKOMANDASYONU

Uluslararası Standardizasyon Teşkilatı tarafından yayınlanan standard rekomandasyonlarının (dünya standardları) sayısı, 1000'i bulmuştur.

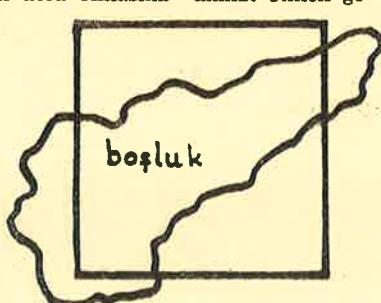
ISO, 1000 numarayı taşıyacak olan rekomandasyonunu, uluslararası birimler sisteminin geliştirilmesi amacıyla bu konuya ayırmış bulunmaktadır. SI Üniteleri adı ile de anılan bu sistemin bütün dünya ülkeleri tarafından kabul edilmesiyle, uluslararası ticaretin daha serbest ve kolay bir şekilde gelişeceği muhakkaktır.

1000 numaralı rekomandasyon uluslararası birimler sisteminin kullanılması ile ilgili kuralları vermektedir, bu birimlerin katları ve kesirlerinin seçiminde tavsiyelerde bulunmaktadır.

Çeşitli ülkelerde halen, yillardan beri rasyonel olmayan şekilde geliştirilmiş bulunan İnç-Libre sistemi veya geneliksel metrik sistemin değişik sekilleri uygulanmaktadır. Bununla beraber, 25 kadar ülke, 1966'da toplanan 11'inci Uluslararası Tari ve Ölçüler Genel Konferansında kabul edilmiş bulunan tavsiyeye uygun olarak SI Ünitelerini kullanmaya başlamış veya bu sisteme geçiş hazırlıklarını tamamlama yoluna girmiştirlerdir.

Uluslararası sistem, altı ana birimden meydana gelmektedir: Metre, kilogram, saniye, amper, kelvin derecesi ve kandil (mum). Diğer bütün miktarlar ve ölçüler bu ana birimlerden hareketle ortaya konmaktadır. Örneğin : Wat, volt, ohm, nevton gibi birimler, ve bunların birbirleri ile bağıntılı, belirli kurallarla tesbit edilmiş bulunmaktadır.

SI Ünitelerinin Pratik Uygulamaları konusunda, bu yılın Haziran ayında Brüksel'de toplanacak olan konferansa, ISO'nun Genel Sekreteri Olie Sturen başkanlık edecektir. İngiltere Üretim Mühendisliği Araştırma Kurumu'nun düzenlediği bu konferansa, çeşitli ülkelerden 1000'den fazla delegenin katılması beklenmektedir.

Kartlarda Manyetik Mürekkeplerin aralarındaki alan

KABUL EDİLMEYEN

KABUL EDİLEBİLİR

PROFİLO SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

**Her çeşit
alüminyum ve
demir doğrama işleri**

**Elektrikli
ev aletleri
imalât ve montajı**

FABRİKA : İstanbul, Mecidiyeköy, 2. Taşocağı Sok. No. 26 - 28
Tel. : 47 79 90, Telg.. Profilode, P. K. 98 Beyoğlu

Gülyağı Fabrikasyonu ve Standardizasyonu Hakkında Ön Bilgiler

Kimya Mühendisi Dr. GEORGES IGOLEN'in Türk Gülyağları hakkında yaptığı araştırma sonucunda, «PARFUMERIE COSMETIQUE SAVONS» adlı mecmuanının Mayıs 1966 tarihli nişandasında yayınladığı makalede tasviye ettiği Gülyağı Standard değerleri:

1. Özgülağrılık (30°C da)	0,848 ile 0,861
2. Refraktif İndisi (25°C da)	1,4530 ile 1,4640
3. Optik Dönme	-2,2° ile -4,8°
4. Konjelasyon Miktarı (Donma Başlangıcı)	16,5 ile 23,5°C
5. Asit İndisi	0,92 ile 3,75
6. Ester İndisi	7,2 ile 17,2
7. Toplam Alkol Yüzdesi	% 65,8 ile % 78,2
8. Stearopten yüzdesi	% 15 ile % 23

olarak belirtilmiştir. Ancak bu rakamlar hemiz Türk Gülyağları üzerinde yapılmış geniş çaptaki bir araştırma sonucu elde edilmiş değildir. Adı geçen makalede bu özeliklerde bulunan Gülyağlarının daima Dünya piyasasında makbul görüleceği ifade edilmek istenmiştir.

O tarihte iki Türk Gülyağı Fabrikasından aldığı numunelerin dış ülkelerde yapılan muayenesinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir. Aynı zamanda bu iki Gülyağı numunesi üzerinde mütehassislerinca yapılan olfaktif muayene (yani koku ve rayiha değerlendirmesi) sonucunda da fevkâlâde (excellente) olarak kabul edilmiştir. Bu iki numunenin analiz sonuçları şudur :

	Numune No. 1	Numune No. 2
1. Özgülağrılık (30°C da)	0,8580	0,8512
2. Refraktif İndisi (25°C da)	1,4610	1,4592
3. Optik Dönme (25°C da)	-2,8°	-4,1°
4. Konjelasyon Noktası (Donma Başlangıcı)	18°C	21,5°C
5. Asit İndisi	1,12	2,24
6. Ester İndisi	6	10,6
7. Toplam Alkol Yüzdesi	70,2	75,2
8. Stearopten Yüzdesi	18,7	20,7

Görlüleceği gibi, bu analiz sonuçları, yukarıda tavyisi edilmiş olan standard

vasıflara (Numune : 1'in indisindeki 1,2) fark hariç) aynen uygundur.

Diğer taraftan iyi kaliteli gülyağlarında aranan standard vasıfları gösteren Bulgar Devlet Standardına ait değerlerde aşağıda gösterilmiştir.

Bulgar Gülyağı Standardında Ananan Özellikler

Deneyle	Özellikler
1. Dış görünüş	Kolay hareketli, sıvı
2. Renk	Sarıdan sarı yeşile kadar
3. Koku	Gülyağı karakterinde
4. Özgül ağırlık (30°C da)	0,848 ile 0,861
5. Refraktif İndisi (25°C da)	1,4530 ile 1,4640
6. Optik Dönme	-2,2° ile -4,8°
7. Konjelasyon noktası (Donma başlangıcı)	+16,5 ile +23,5°C
8. Asit İndisi	0,92 ile 3,75
9. Ester İndisi	7,2 ile 17,2
10. Sabunlaşma İndisi	8,0 ile 21,0
11. Asetillendirme İndisi	197 ile 233,3
12. Serbest Alkoller yüzdesi	62,9 — 75,5
13. Bağlı Alkoller yüzdesi	2,0 — 4,7
14. Toplam Alkoller Yüzdesi	65,8 — 78,2
15. Stearopten Yüzdesi	15 — 23

Görlüleceği gibi bu standard'da talep edilen Fiziko - Kimyasal değerler mühim bir yükün tutmakta ve buna paralel olarak Gülyağının Laboratuvar muayeneleri nisbeten uzun zaman almaktadır. Ancak bu değerlerin bazlarının tesbitinde ise, muayyen bir deney sonucundan faydalılarak diğerlerinin bulunması ancak bu hesaplama mezuudur. Bilfaz Gülyağının toplam alkol miktarı tayıninin tesbit edilebilmesi için asetillendirme ameliyesinin ve sonra sabunlaştırma ameliyesinin yapılması gereklidir. Bu duruma göre «Toplam Alkol Yüzdesi» ifadesi içinde bütün bu ameliyelerle ilgili diğer tayinlerin sonuçları zimnen mevcuttur.

Bu duruma göre yukarıda Dr. Igolen tarafından vazedilmiş bulunan spesifikasyon cetvelinin, iyi ve dünyada dai-

ma makbul sayılabilecek bir gülyağın tarif ve vasıflarını tesbit etmeye yeteri olacağı kabul edilebilir. Şimdiye kadar yaptığımız mukayeseli laboratuvar araştırmaları sunu göstermiştir ki, gül toplama mevsiminde husule gelen nemli veya kurak hava şartları elde edilen gülyağının fiziko - kimyasal vasıflarına bir miktar tesirde bulunusa bile, (Zira gül fidanı kendini tabiat şartlarının değişikliğine karşı korumaya çalışmaktadır), gülyağının özelliklerini tesbit eden faktörlerin başında, gül çiçeğinin toplanması ile muhafazası ve gülyağının fabrikasyon şartları gelmektedir. Bu yönde alınması gereklili tedbirler bakımından literatürde bulduğumuz tavsiyeler şunlardır :

1. Çiçekler, sabahleyin erken toplanmalı ve gecikmeden mümkün olduğu kadar taze halde fabrikasyona verilmelidir.

2. Kazanda, çiçeklerin üstü su ile örtülmüş olmalı ve çiçekler karıştırılarak su içinde mütecanis (homogen) olarak dağılmış bulunmalıdır (toplaklar bulunmamalıdır).

3. Destilasyona çok dikkatli ve yavaş başlanmalı ve sonra kaynama canlı bir seviyede tutulmalıdır. Kaynayan suyun fazla uzun süre ile yağa tesir etmesi zararlıdır.

4. Destile olan suyun hacmi, ancak yağı tam aktaracak kadar olmalı, daha fazla olmamalıdır.

Çok fazla sulu destilat, (Florentine şisesi) adı verilen ayırma şişesinde ayrılan yağın yanıp uzaklaşmasına yol açar ki, bu da yağın bazı komponentlerinin (unsurlarının) suda kalmasına sebep olur.

5. Kondenser'in sıcaklığı (ve bununla ilişili olarak destilatın geçiş süresi) dikkatle izlenmelidir.

6. Genellikle destilasyon düzgün (mütevanis) olarak cereyan etmeli, ahi sıcaklık yükselmeleri veya köpürme meydana gelmemelidir.

NOT :

1 — İyi bir gülyağının kokusu kuvvetli ve taze gül kokusu karakteristiğindedir.

2 — Yurdumuzda, yukarıda adı geçen spesifikasyonları aynen karşılayabilen Gülyağının üretilenliği TSE laboratuvarında da tesbit edilmiştir.

KILIÇOĞLU

Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

SERMAYESİ : 15.200.000,—

E S K İ S E H İ R

Kiremit, Tuğla ve Ateş Tuğla Fabrikası

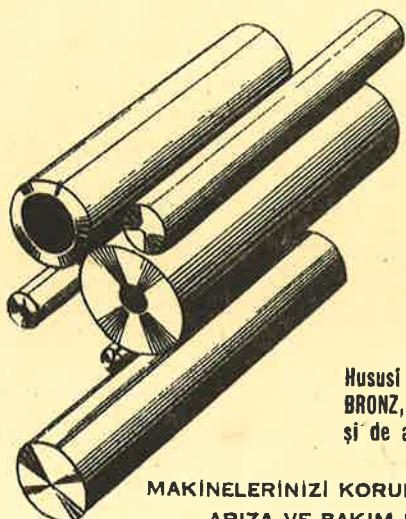
Her Nevi Kiremit, Tuğla
ve Ateş Tuğlaları

En iyi kaliteli mallarıyle daima
müşterilerinin emrindedir

ADRES : Posta Kutusu 7
İnönü Caddesi No: 59
Eskişehir

Telgraf adresi : KIREMIT
Telefon No. : 1364 · 2105

Standard — 54

YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLAR PİRİNÇ ÇUBUKLAR ALÜMİNYUM ÇUBUKLAR

- İÇİ DOLU
- İÇİ BOŞ
- MUHTELİF ALAŞIMLarda

Hususi parça döküm imali için istenen alaşımında
BRONZ, PİRİNÇ ve ALÜMİNYUM ana alaşım sipariş
şi de alınmaktadır.

MAKİNELERİNİZİ KORUMAK
ARIZA VE BAKIM MÜDDETLERİNI AZALTMAK
MAKİNE VERİMİNİ ARTTIRMAK
İSTİYORSANIZ RABAK YATAKLIK BRONZ ÇUBUKLARINI KULLANINIZ.

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN BROŞÜR İSTEYİNİZ.

RABAK

ELEKTROLİTİK BAKIR VE MAMULLERİ A.Ş.

Topağaçlar Cad. No. 37 Kâğıthane - Şişli - İstanbul
P.K. 354 Şişli - İstanbul Tel: 47 90 00

Piyasaya arzetmiş olduğumuz bu yeni imalat çegidi dolayısı ile tebrik ve teşekkürlerini esirgemeyen sanayicilerimize bu vesile ile gükranlarını arzederiz.

Standard — 55

TORINO EKSPERLER GRUBU TOPLANTISI FINDIK STANDARDINDA ANLASAMADI

(Başterafta 21 nci sayfada) olan tasarıının yalnız rutubet ve toleranslar hakkındaki bölümlerinin, denemelerin ışığı altında şimdi son şekillerinin verileceğini bildirmiş ve tartışmalar bu konuda başlamıştır.

İlk sözü alan Faruk A. Sünter, kabuklu findikler türlerinde Türkiye'de ve TSE Laboratuvarlarında yapılan testlerin sonuçlarını anlatmış ve:

«— Bu metodla bakılacaksa, iç findikler için % 9 rutubet çoktur, % 7 yeterlidir. Fakat metod değişmeli, kabuklu iç beraber kırılarak rutubet ölçülmelidir. Bu şekilde ise, % 12 biraz fazla olmakla beraber - çeşitli memleket ve bölgeler ile denizasırı seferler göz önünde tutulursa - daha düşük bir oran uygun olmayacağı demistir.

İspanyolların ve Fransızların destekledikleri bu görüşe karşı Almanlar, Hollandalılar ve İngilizler, «Kabuklu % 11, iç için % 7 yi geçmemesi» yolu bir teklife bulunmuşlardır. İtalyanlar ise «% 12 kabül, fakat içinde % 8» görüşünü ileri sürmüştürlerdir.

İki saat süren tartışmalarda bir sonucu varılamamış ve öğle tatili verilmiştir.

Öğleden sonra Faruk A. Sünter, yine sözü alarak, herkesin kabül edeceğini bir formül olduğunu umduğu «Kabuklu beraber % 12 ve içlerde maksimum % 7,5» teklifini yapmış ve bu formül, Almanya ve Hollanda'nın % 12 yi kabul etmeleri, % 7,5 için geçici olarak düşünme hakları baki kalmak üzere Komite tarafından karara bağlanmıştır.

Toleranslar konusuna ve diğer maddelelere geçileceği sırada Almanlar, tasarayı sınıflandırmadan başlayarak her noktasını ele alan bir belge ortaya koymuşlardır. Daha henüz çoğaltılmış dağıtılmamış olan böyle bir teklif, delegelerin coğulluğunda ters bir tepki yapmıştır.

Almanların 18 Martta Cenevre'ye yollandıkları bu yeni tasarıının, Raportörüğü yapan İspanya'ya bile gönderilmemiş olması, üzüntü ile karşılanmıştır.

Bu tartışmalar sürüp giderken, Faruk A. Sünter söz almış ve:

«— Biz buraya, üç yıldır denenen bir tasarıyı, iki noktadan rötuş ederek «Tavsiye Standard» haline sokmak için geldik. Şimdi, pek çok noktalarda, daha bizim bile bilmediğimiz değişiklik teklifleri ile karşılaşıyoruz.

Bizde ve bütün memleketlerde, milletlerarası masaya oturmadan önce millî toplantılar yapılır, millî görüşler test olunur ve sonra onlar burada tartılır. Bu durumda ya Almanların tekliflerini geri almaları veya hepimize, memleketinizde görüşme fırsatı verilmesi için, gelecek bir toplantıya ka-

dar bu durumun geri bırakılması gereklidir.» demiş ve çalışmaların bu kadar uzun sürdürülmesinden duyduğu üzüntüyü bildirmiştir.

Başkan, yaptığı konuşmada Faruk A. Sünter'in görüşlerini tamamen benimsediğini belirterek diğer delegasyonları bu konuda söz almaya davet etmiş ve bütün delegelerin, «— Sünter'in görüşünü destekliyoruz» cevapları izerine «Findik» konusunun görüşülmeye son verilmiş ve «Cenevre Yılık Toplantısının, tasarayı henüz kabule hazır olmadığı, bir veya iki yıl daha üzerinde çalışma gerekecegi, bu arada Almanların hazırladıkları belgenin bütünüyle delegasyonlara dağıtılması, onların millî görüşlerini kısa zamanda Cenevre'ye ve Raportör İspanya'ya bildirmeleri ve İspanya'nın da ya mevcut tasarıda değişiklik yapması veya yepeni bir tasarı hazırlaması» yolunda Faruk Sünter tarafından yapılan teklif kabul olunarak diğer maddelere geçilmiştir.

Badem ve Ceviz Görüşmeleri :

Akşam saat 17.00 de «Badem» konusu ele alınırken, Faruk Sünter Torino toplantılarından ayrılmış ve bizi ikinci planda ilgilendiren bu konularda Türkiye'yi Çetin Bayazitoğlu yalnız başına temsile devam etmiştir.

O gün saat 19.00 da tatil edilen görüşmeler, İtalya, İspanya ve alıcı memleketlerin tartışmaları ile geçmiştir.

Şali günü badem tasarısının toleranslar bölümünde birkoç noktada anlaşmaya varılamayınca, Türk Delegesinin de arabuluculuğu ile uzlaşma olmuş, fakat bir çok konularda yine «rezerv» ler konulmuş, bununla beraber akşam üzeri «Badem» toplantısına son

verilirken, kısmen olsun ilerlemelere varlığı görülmüştür.

Salı günü, Başkan Ruineau da ayılarak memleketine dönmüş ve yönetimini Başkan Vekili Prof. Dr. Carlos Üzerine almıştır.

Çarşamba günü «ceviz» de de, ayınen bademde olduğu gibi tartışmalar ve uzlaşmalar sonucu bazı ilerlemeler ortaya konmuştur.

Bu arada, İsviçre delegasyonu toplantıya gelerek, badem konusunda görüşme açılmasını istemiş ve gündem değişikliğini ve bu maddenin görtüştügü anlayınca üzüntülerinin zapta geçirilmesi ile yetinmek zorunda kalmışlardır. Zapta geçirilen bu birlilikte İsviçreliler, «Bundan böyle efindik» konusu ile yakından ilgilenecelerini, milletlerarası standardın daha sıkı hale getirilmesi ile findik satışlarının daha çok ve güvenle yapılabileceğine inandıklarını belirtmişlerdir.

Alba İnceleme Gezisi :

Çarşamba akşamı toplantılar resmen kapanmış ve ertesi Perşembe günü delegeler, otobüsle İtalyanların davetlisi olarak Genos Vadisindeki Alba'ya bir inceleme gezisine gitmişlerdir. Alba Bölgesi, verimli toprakları ile İtalya kuru meyve üretiminin % 10unu karşılamakta ve ünlü «Piemonte» cinsi findikler buradaki bahçelerde, ağaçtan başlayarak standard kurallarına uygun bir şekilde üretilmektedir.

Delegeler, akşam geç vakit, Alba'dan Torino'ya dönmüşlerdir.

Diğer taraftan, Eyalet Valisi, Torino toplantılarına katılan yabancı delegeler şerefine bir akşam yemeği düzenlemiştir.

OKUL ÇANTALARI DA STANDARDLASTIRILIYOR

İngiliz Standardları Enstitüsü (BSI) nün hazırladığı okul çantaları standartına göre, bir okul çantasının aşağıdaki deneyle dayanması gerekmektedir.

İç 6,5 kg kitabı dolu olarak 60 defa yere dökülebilir, yine kitabı dolu olduğu halde iki metre çapında ve iç yüzeyi düz olmayan bir fiçı içinde yarım saat çevrilecek, daha sonra 5 dakika yüksek basınçlı su tutulacak ve en sonunda çantanın boyasını atıp atmazı denemek için kuru bir bezle 1000 defa, ıslak bezle de 250 defa silinecek. Çanta bu deneyle sonunda gerekli sağlamlığı gösterirse, BSI'nin kanısına

göre, ancak o zaman normal bir erkek okul öğrencisinin olağan boyrat kullanışına dayanabilecektir.

Not :

BSI tarafından hazırlanan bu standart'ta, İngiltere şartlarının gözönünde bulundurulduğu anlaşılmıyor. Yeryüzündeki çeşitli ülkelerin, böyle bir standart yaparken, kendi özel durumlarına yer vermeleri gerekecektir. Örneğin, memleketimizde okul çantalarının dayanıklığını tâyine yarayacak deneyle arasında, çantayı kızak gibi kullanıp, bu tutmuş bir yokuştan kayma deneyine de yer vermek şarttır.

ÇALIŞ-ÖVÜN-GÜVEN

Heico Fluoresant Balast ve Transformatör Fabrikası, senelerce kader ve işbirliği yapmış olan sayın ve vefakâr müşterilerine yeni başarı ve muvaffakiyetini bildirmekle şeref duyar.

Fluoresant mevzuunda senelerce söz sahibi olan fabrikamız bu kerre haklı iddiasını Türk standartlarına girerek belgelerle yalnız yurdumuzda değil bütün dünyada kendisini kabul ettirmiştir. 30.12.1968 tarih 14069 nolu Türk standartları kalite belgesine haiz olan müessesemiz bu şerefte hepinizin hak ve hissesi olduğunu kabul etmektedir. Sizlere teşekkür eden fabrikamız işbirliğimizin devamlı olmasını diler.

Yüzde yüz Türk emeğiinin mahsülü olan HEICO marka Fluoresant Balastlarımız, bundan böyle HEICO markasının ve Türk Standartlarının garantisini altında imal edilmektedir.

Hürmetlerimizle
Hayk Değirmencioğlu

SUMMARY OF CONTENTS

A POSITIVE ATTITUDE WITHIN AND WITHOUT

p. 3

The Turkish Standards Institution will soon celebrate the fifteenth anniversary of its creation as a department within the Union of Chambers of Commerce of Turkey and its tenth year as an independent organization set up by virtue of Law No. 132.

The General Assembly of TSE scheduled to be held in May is expected to give it further impetus worthy of the maturity this young organization has acquired in such a short period.

It is true that the Turkish Standards Institution has recorded a rapid growth which has enabled it to gain a distinguished place among its sister organizations in the world, has increased the number of Turkish Standards to more than 750, has begun operating its laboratories, even if not at full capacity, at a level where it is able to carry out tests according to over 350 standards, has increased its contribution to the international standardization organizations, has gained the honour of holding the ISO's Presidency until the end of 1970, and of being elected to ISO Council membership for the second time.

With its buildings and laboratories it has gained prestige both in Turkey and abroad and has taken its place among the important economic organizations of Turkey.

The number and importance of the services expected from TSE by the State Planning Organization is known by all.

The public sector headed by the Ministry of National Defence as well as other public service organizations and Municipalities, stipulate conformity with Turkish Standards in their purchase specifications. This faith in TSE is pleasing to note but more than that it is helpful to the progress of the country by encouraging fair competition.

The number of Turkish industrialists who use the TSE mark on their products has increased considerably in recent years. We salute these enterprises for their

desire to accomplish honest work and produce high quality goods, and feel that the future of our industry is in good hands.

All these or similar signs are proof enough that TSE has found its rightful place in our society.

We have, in a previous article, mentioned that the General Assembly of the International Organization for Standardization (ISO), which takes place every three years, will be held in Ankara in September 1970.

We are encouraged to undertake this task as a result of the satisfaction which has been expressed by delegates attending the various international meetings organized by TSE, by the confidence shown in us by our 56 sister organizations who elected us to the ISO Presidency and to a place on the Council a second time, as well as the increasing sound reputation we are gaining in Turkey.

In the positive atmosphere created within and outside Turkey, the 9th General Assembly of the Turkish Standards Institution will be held and will draw up directives for speedier progress.

MEETING OF TSE GENERAL ASSEMBLY p. 5

The 9th General Assembly of TSE will be held on 23 April in the TSE Buildings in Ankara.

It is expected that this will be attended by a large number of delegates who will approve the TSE's Financial and Activities Reports.

NEW GENERAL ASSEMBLY MEMBERS OF TSE p. 5

We were pleased to learn that the Chamber of Commerce and Industry of Isparta, the Chamber of Commerce and Industry of Sivas, the Chamber of Commerce and Industry of Rize and the Commodity Exchange of Ordu have developed sufficiently to become members of TSE's General Assembly.

The Chamber of Industry of Kayseri and the Chamber of Commerce of Eskişehir will also send representatives to TSE's General Assembly.

VISIT OF MR. SHAYEGAN TO TSE

p. 7

The Director General of the Institute of Standards and Industrial Research of Iran, Mr. Reza Shayegan, paid a visit to TSE on his return from the STACO Sub-Committee on Programming meeting in Geneva earlier this month.

Mr. Shayegan had talks with President Sunter and officials and visited the buildings and laboratories.

In connection with the RCD Standardization Committee of which Turkey, Iran and Pakistan are members and on which work is proceeding, Mr. Shayegan left Turkey on 30 April en route to Karachi for further talks.

NEW TURKISH STANDARDS

p. 8.9

At its meeting this month, the TSE Technical Council accepted 31 new Turkish standards, thus bringing to 113 the number of new standards accepted this year.

TSE PARTICIPATES IN PERMANENT EXHIBIT OF BUILDING MATERIALS

p. 11

About 50 well known companies as well as the Turkish Standards Institution are participating in a permanent exhibit of building materials which has been set up upon the instigation of a Turkish construction company. This exhibition is in the centre of Ankara in a very prominent position, and TSE has contributed four large panels depicting standardization of these materials.

The exhibit was opened with a ceremony to which all those concerned were invited and discussions on the technical and economic implications of this sector were held.

STANDARDS FOR VEGETABLE OILS NEARING COMPLETION

p. 12

In addition to standards Nos. TS 341 and 342 for «Edible Olive Oil» and «Methods of Analysis of Edible Olive Oils», TSE undertook to prepare standards for cotton, sunflower seed, soya, sesame, corn, peanut and colza oils in their virgin and refined forms. The drafts will be submitted to TSE Technical Council soon.

STANDARD FOR TURKISH ROSE OIL

p. 12

For the past years, the Turkish Standards Institution, in cooperation with the rose oil producers of the Isparta region, have worked on the standardization of Turkish rose oil.

Laboratory officials of TSE will visit Isparta also this year to make their final studies on the characteristics of Turkish rose oil.

TSE requested the producers to prepare samples of 30 grams of this year's production, and forwarded some preliminary information on production and standardization of rose oil to Isparta to be distributed to the producers.

JOINT EFFORTS OF IRAN AND TURKEY ON INTERNATIONAL STANDARDS

p. 13

In our last issue, we recorded that three international organizations (ISO, ECE and FAO) had started work on the preparation of standards for dry figs and pistachio nuts, that Turkey and Iran had undertaken important tasks in relation with these standards and that TSE had

established cooperation between Iran and Turkey on these products which were of equal importance for both countries.

Accepting TSE's invitation, Iran sent Dr. H. Alizadeh, Deputy General Director of the Institute of Standards and Industrial Research of Iran to Ankara on April 11, 1969.

Upon his arrival, Dr. Alizadeh was introduced to the officials of TSE and President Faruk A. Sunter took his guest around TSE buildings and laboratories, giving him information on the work done in each section.

On the day of Dr. Alizadeh's visit to TSE, a meeting was also arranged at TSE with the participation of the representatives of the Faculty of Agriculture of Ankara University and the Ministry of Commerce, where the standardization organizations of the two brother countries agreed to cooperate in order to submit similar drafts of standards to the international organizations concerned.

Henceforward the Turkish and Iranian Standards Institutions will hold meetings in Ankara and Teheran and will contribute to the work of international organizations with an altogether new understanding.

Final Form Given to Turkish Standard For Pistachio Nuts

Parallel to the international work, the Turkish Standards Institution's Agricultural Preparatory Group took up the preparation of the draft for the standards for pistachio nuts. The Preparatory Group's draft was given its final form at a meeting held on April 3, 1969.

TSE 1969-70 WORK PROGRAMME DETERMINED

TSE has made it a principle to take up subjects for standardization by priority established on the basis of the needs of the country. In pursuance of this principle, a meeting was arranged at TSE on April 7, attended by the representatives of the Ministry of National Defence, the Chambers of Engineers and Architects, the Union of Chambers of Commerce, Industry and Commodity Exchanges of Turkey, the Union of Chambers of Agriculture of Turkey, as well as the chairmen of TSE's Preparatory Groups. The work programme of TSE was laid down by unanimous agreement.

STANDARDS FOR BRICKS (FACTORY-MADE AND HAND-MADE)

p. 16.17

In Turkey, parallel to the efforts of development, construction activities have increased tremendously. Standardization of bricks, which have an important place in these activities, was considered essential and TSE's Technical Council accepted the drafts prepared as a Turkish Standard in February 1969.

In Turkey, two types of bricks are produced: factory-made and hand made. Even though the new construction techniques require homogeneous construction materials, at present 80 percent of wall bricks are still hand made. Although it is desired to produce only factory-made bricks, transition from hand-made to factory-made bricks will require time. Consequently, it was deemed advisable also to prepare standard for hand-made bricks.

The article proceeds to give technical information about the standard.

**STANDARD FOR COLD ROLLED PLATES, STRIPS,
CORRUGATED SHEETS OF ALUMINIUM AND
ALUMINIUM ALLOYS**

p. 18-19

Although relatively new among metals, aluminium is very important in today's industry.

Even though its existence was unknown in the beginning of the 19th Century, and while only a few kilograms of it were used in the world, production of aluminium has developed rapidly in the present era and it has become the metal produced most after iron and steel.

Bauxite, the mineral most suitable for aluminium production is abundant in Turkey. As consumption of aluminium has greatly risen, plants for aluminium production are planned for the near future. For this reason, the Standard for Cold Rolled Plates, Strips, Corrugated Sheets of Aluminium and Aluminium Alloys is considered very timely.

ISO'S EXECUTIVE COMMITTEE MEETING

p. 20

The Executive Committee of ISO met in Geneva from 17-19 April 1969 with ISO President Sturen in the chair.

ISO's Vice President H.A.R. Binney (U.K.), and Committee members R. Frontard (France), N. Ludwig (Germany), Dr. A.N. Ghosh (India), F.F. van Rhijn, (Holland), J. Wodzicki (Poland), D.L. Peyton (U.S.A.), Prof. Dr. V.V. Boitsov (U.S.S.R.), and ISO's Secretary General Olie Sturen and Assistant Secretary General R. Marechal participated in the meeting.

At the meeting which lasted for two days such important subjects as the scope of the work of the Executive Committee, methods of preparation of ISO recommendations, principles of work of technical committees, organization and work of technical divisions within the ISO Central Secretariat, liaison of ISO with other international and regional standardization organizations, statutes of ISO's correspondent members, consumers' problems and relations with ISCA, standardization activities in developing countries, activities of DEVCO and STACO committees, and proposals related to 1970 meetings of ISO's General Assembly and Council were discussed and decided upon.

Ankara Meetings

In connection with ISO's General Assembly and Council meetings to be held in Ankara in September 1970, Secretary General Sturen explained the outcome of his contacts in Ankara with the Turkish Standards Institution.

Mr. Sturen said that, on the basis of the hotel situation in Ankara as well as the views submitted by the NEDCO report, the host country in the programme under consideration thought of inviting the ISO General Assembly, Council, Executive Committee, DEVCO, STACO to hold their meetings in Ankara and to arrange conferences and panel meetings rather than technical committee meetings in the nature of international fora, where the subject of standardization would be discussed.

Following Mr. Sturen's statement on this subject, the Executive Committee considered this proposal and expressed the desire that while experimenting with this new system, an altogether new atmosphere should not be cre-

ated but some technical committees should be invited as before. The executive Committee finally reached agreement on the invitation of some technical committees.

Mr. Sturen will contact TSE once more in the light of the above decision and the programme of the 1970 meeting will thereafter be prepared and submitted to the ISO Council.

Meeting of Programming Sub-Committee of STACO

The Programming Sub-Committee recently set up to prepare the work programme of STACO held a meeting in Geneva on April 22, under the chairmanship of Mr. J.M. Madsen, General Director of the Netherlands Standards Institute.

Committee members R. Shayegan (Iran), G. Weston (U.K.), J. Ordon (Poland), J. Clerc (France) and Secretary General of ISO O. Sturen were present at the meeting.

STACO's Chairman T.R.B. Sanders also attended the meeting.

Iran, U.K., and Poland submitted their reports to the Sub-Committee at its initial meeting. It was agreed that the Sub-Committee should meet twice a year and that the next meeting should be held in October.

PLACO Meeting

ISO's Planning Committee, PLACO, held a meeting in Geneva on 21st April, following the third meeting of the Executive Meeting, which was attended by all its members under the chairmanship of Mr. N. Ludwig.

The agenda dealt with proposals covering the titles and scope of ISO/TC 31, 70, 115 and 126 (the new committee on Tobacco and Tobacco Products), requests for the study of 13 new questions, the future of PLACO, and the UAR's earlier proposal for the reorganization of the structure of ISO.

**COOPERATION BETWEEN ISO, IEC AND
THE ECE**

p. 21

Mr. J. Allardyce of the ISO Central Secretariat attended the meeting of the 24th Session of the Economic Commission for Europe held in Geneva on 17th April, during which the activities of the Commission in the field of Standardization were discussed.

It was decided to arrange for the convening of a meeting of Government officials responsible for standardization policies, to be held before the next session of the Commission.

The meeting would be arranged in close co-operation with the ISO and the IEC.

The representatives from Poland, France, Italy and the USSR pointed out the need for the close coordination of the standards activities of the Commission with the work of the ISO and the IEC in order to avoid duplication of efforts.

**EXPERTS UNABLE REACH AGREEMENT AT TORINO
MEETING**

p. 21

The meeting of the Group of Experts of Standardization of Vegetables and Fruits of the Economic Commis-

sion for Europe (ECE) held the first of a series of meetings in Torino on April 21, 1969.

Delegates of France, Germany, Holland, Spain, Switzerland, Turkey, U.K. and ECE Representative L.W. Jacobson attended the meeting.

Turkey was represented by the Deputy General Director of the Union of Hazelnut Cooperatives, Mr. Çetin Bayazitoglu, TSE President Faruk A. Sünter, on his way back from the ISO meetings, also participated in the meeting the first day.

Faruk A. Sünter requested a change in the agenda so that hazelnuts could be discussed while he was present in Torino. His request was accepted and discussions were commenced on humidity and tolerances, questions which were required to be finalized in the draft.

Mr. Sünter explained the test results obtained at TSE's laboratories in Ankara regarding humidity and stated that 7 percent humidity was sufficient while 8 percent was too high. Spain and France supported this view, while Germany, Holland and Italy made counter proposals. The subject was discussed for two hours without agreement being reached.

In the afternoon session Mr. Sünter made a different proposal which he thought would be acceptable to all. The proposal was 12 percent humidity for unshelled hazelnuts and 7.5 percent for shelled nuts. Germany and Holland announced their agreement with 12% and the committee accepted it as final, the 7.5% to be temporarily agreed and subject to further review.

On the subject of tolerances, Germany submitted a document in which the draft began with classification. This proposal had a negative effect on the majority of the committee as the new draft had not yet been circulated even to Spain, who hold the secretariat.

Mr. Sünter said that they were there to make the necessary amendments on two points of a draft which had been maturing for three years, but they were now faced with many changes about which no one knew anything. He also expressed his regrets for the long time it takes to finalize the draft.

The chairman of the committee concurred with Mr. Sünter in this respect and this view had the support of all delegates.

The discussions drew to a close with Mr. Sünter's proposal to resolve that the annual Geneva meeting was not prepared to accept the draft, that work on it should continue for one or two more years, that the document prepared by Germany should be distributed to all members, that member countries should notify their views to Spain in the shortest time possible and that Spain should either revise the existing draft or prepare an altogether new draft which was accepted.

When discussion on almonds was about to begin, Mr. Sünter was obliged to leave. Many new reservations were made on this draft.

In spite of this, progress was considered to have been achieved on this subject. Progress was also recorded in respect to walnuts.

METRIC MEASUREMENTS TO BE USED IN INTERNATIONAL TIMBER TRADE & d

We have been advised by Turkey's Commercial Counsellor in London that as of 1970, only metric measurements will be used in the international timber trade.

This will certainly eliminate the difficulties encountered in the timber trade due to the use of different measuring systems.

DEATH OF PRESIDENT OF JISC

p. 23

TSE is grieved to learn of the decease of President Ryotaro Takai on the 12th March 1969, and extends its sincere condolences to the staff of the Japanese Industrial Standards Committee.

ISO'S 1000TH RECOMMENDATION

p. 23

Destined to simplify the use of the SI Units by providing rules for their use, ISO/R No. 1000 recommends an internationally agreed selection of multiples and sub-multiples of those units, by which it is hoped that the confusion resulting from each country or industry making its own selection will be avoided.

The need to develop a rational series of international Recommendations on SI Units as soon as possible is underlined by ISO.

ICC DISCUSSES INTERNATIONAL STANDARDIZATION PROBLEM

p. 23

Two commissions attached to the ICC, have studied the negative consequences on world trade of discrepancies between national standards, which are implemented in international commerce, as well as the regulations issued by governments to assure the safety and health protection of the consumer.

The results have been included in a report which will be the subject of discussion during the XXII ICC Congress, which starts on 31 May in Istanbul. The Turkish National Committee, having consulted the TSE, is in agreement with the ideas contained in this report, and has decided to support it.

STANDARDIZATION OF SCHOOL SATCHELS BY BSI

p. 27

To ensure that a school satchel can withstand the hard use to which it is likely to be subjected, a series of very severe tests have been designed and incorporated in a new BSI standard covering this item. These include dropping it 60 times with a load of 6,5 kilos of books, spraying it with water for 5 minutes, and rubbing it 100 times with a dry pad and 250 times with a wet pad to test it for colour fastness.

Note : In our opinion, the strength and durability of a schoolboy's satchel can only be guaranteed by having a boy weighing 40 kilos (6 stone) slide on it down an icy slope 50 metres long fifty times.